

Jednou z nejdůležitějších geologických věd

STRATIGRAFIE = studuje **vrstevní sledy**.

Zabývá se:

určováním jejich stáří,

členěním,

srovnáváním (korelací),

okolnostmi vzniku,

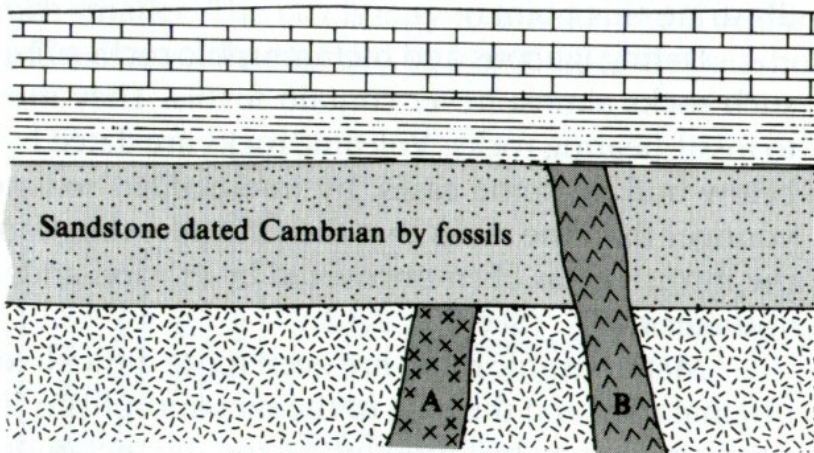
vývojem

Historická geologie – časové zařazení částí zemské kůry, rekonstrukce vývoje povrchu v minulosti včetně vývoje biosféry v daných historických etapách

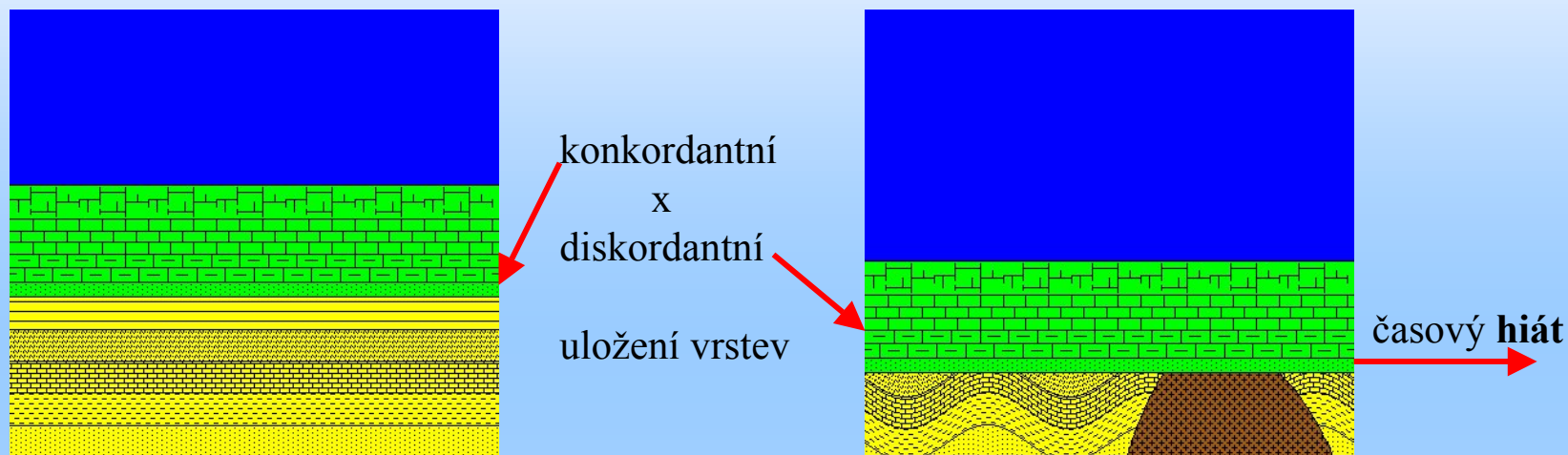
Určování stáří hornin

- **radiometrické určování stáří** (dříve absolutní) - které využívá poločasu rozpadu radioaktivních izotopů nejen U, ale i $O^{16/18}$, $C^{12/13}$
- tyto metody určují stáří v letech resp. milionech let.
- **relativní určování stáří** - základem je metoda časových korelací. Podle těchto znaků se určuje jestli např. 2 horniny se usadily ve stejné době nebo je jedna z nich starší.

Determination of absolute age of one of the geologic periods. The sandstone contains Cambrian fossils. Dikes A and B have been dated by radiometric methods. The Cambrian Period is younger than dike A and older than dike B. Can the absolute age of the Cambrian be determined from a single occurrence such as this?

Princip superpozice (Nicolaus Steno 1669) - vrstva ležící níže vždy starší než vrstva ležící nad ní – (vrstva v podloží je vždy starší než vrstva v nadloží)
- platí pouze pro vrstvy uložené v normálním vrstevním sledu

diskordance – nesouhlasné uložení vrstev – přerušení sedimentace (hiát) –
d. skrytá – zjistí se až po časovém určení vrstev
d. úhlová (angulární)

Převrácení vrstevního sledu - tektonické deformace

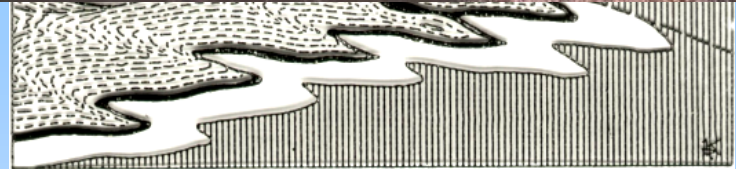
přesmyk

FIGURE 8.7

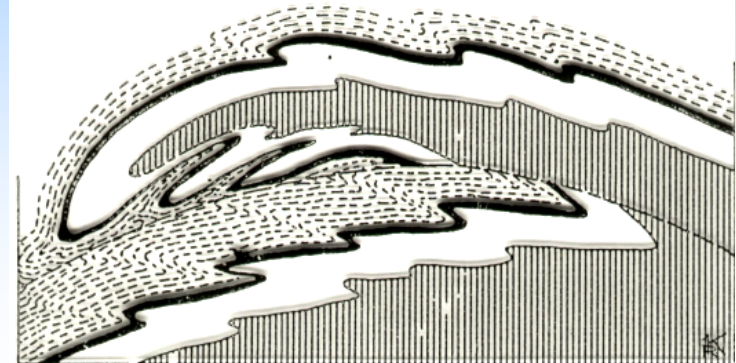
Faulting caused the vertical displacement of these sedimentary beds in southern Nevada. (Photo by E. J. Tarbuck)

příkrov

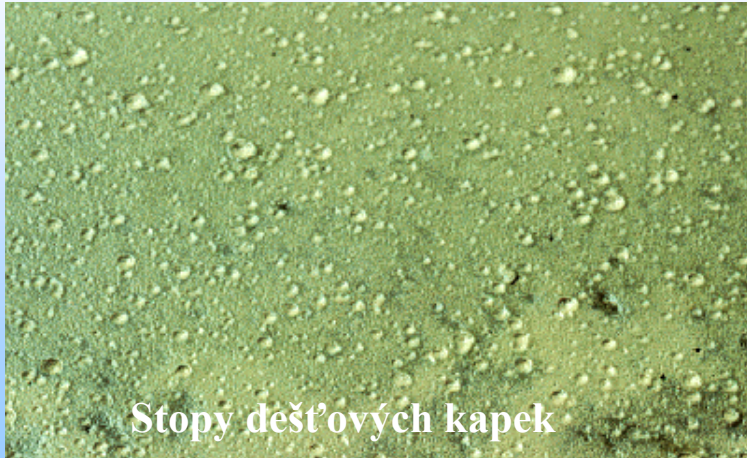

Vznik digitací ve hřbetě vrásového příkrovu.

Vznik digitací a řasnatých záhybů na spodní straně vrásového příkrovu.

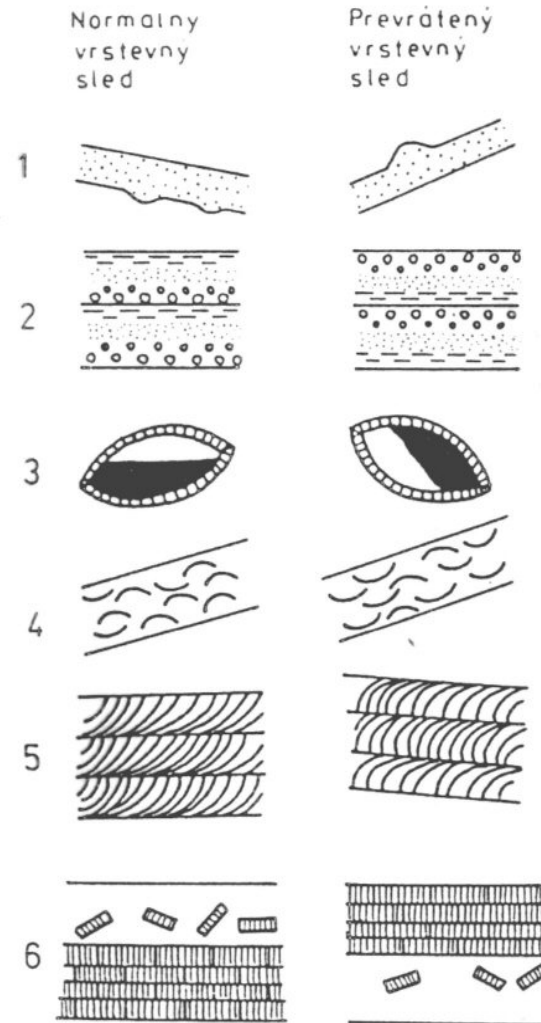
Metody určování normální a převrácené pozice vrstev

Stopy dešťových kapek

Stopy po lezení

Bioglyfy a mechanoglyfy

Gradační zvrstvení

Geologické libely

lumachely

Směry svrstvení

Zvěraliny a úlomky, vtisky

Růstové pozice

Litostratigrafie, tefrostratigrafie, magnetostratigrafie, klimatostratigrafie...

Biostratigrafie – využívá pro stanovení stáří vrstev paleontologická kritéria

Princip nezvratnosti vývoje – ireverzibility (Louis Dollo r. 1893)

– skupina organismů, která vymřela se již nikdy znovu neobjeví

Čím jsou horniny mladší, tím jsou společenstva organismů v nich evolučně pokročilejší, složitější a rozmanitější, a naopak.

Pravidlo stejných zkamenělin – (William Smith 1815)

– vrstvy, které obsahují stejné zkameněliny jsou stejně staré

Vyžívají se tzv. - **vůdčí** – indexové fosílie

Princip aktualismu

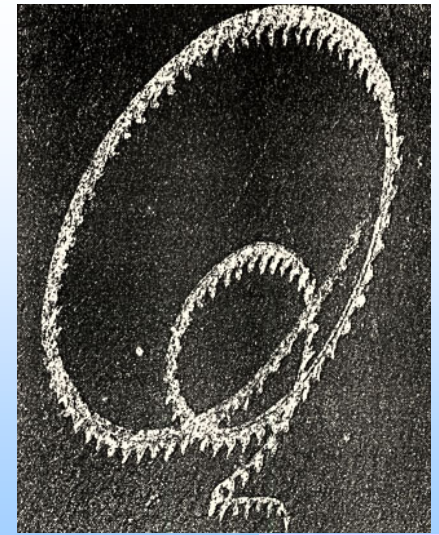
Vůdčí fosilie:

- rychlý vývoj
- velké geografické rozšíření
- hojný výskyt
- snadné určení

**Význam jednotlivých skupin se mění
v závislosti na vývoji a změnách prostředí**

psilofyta

graptolit

trilobit

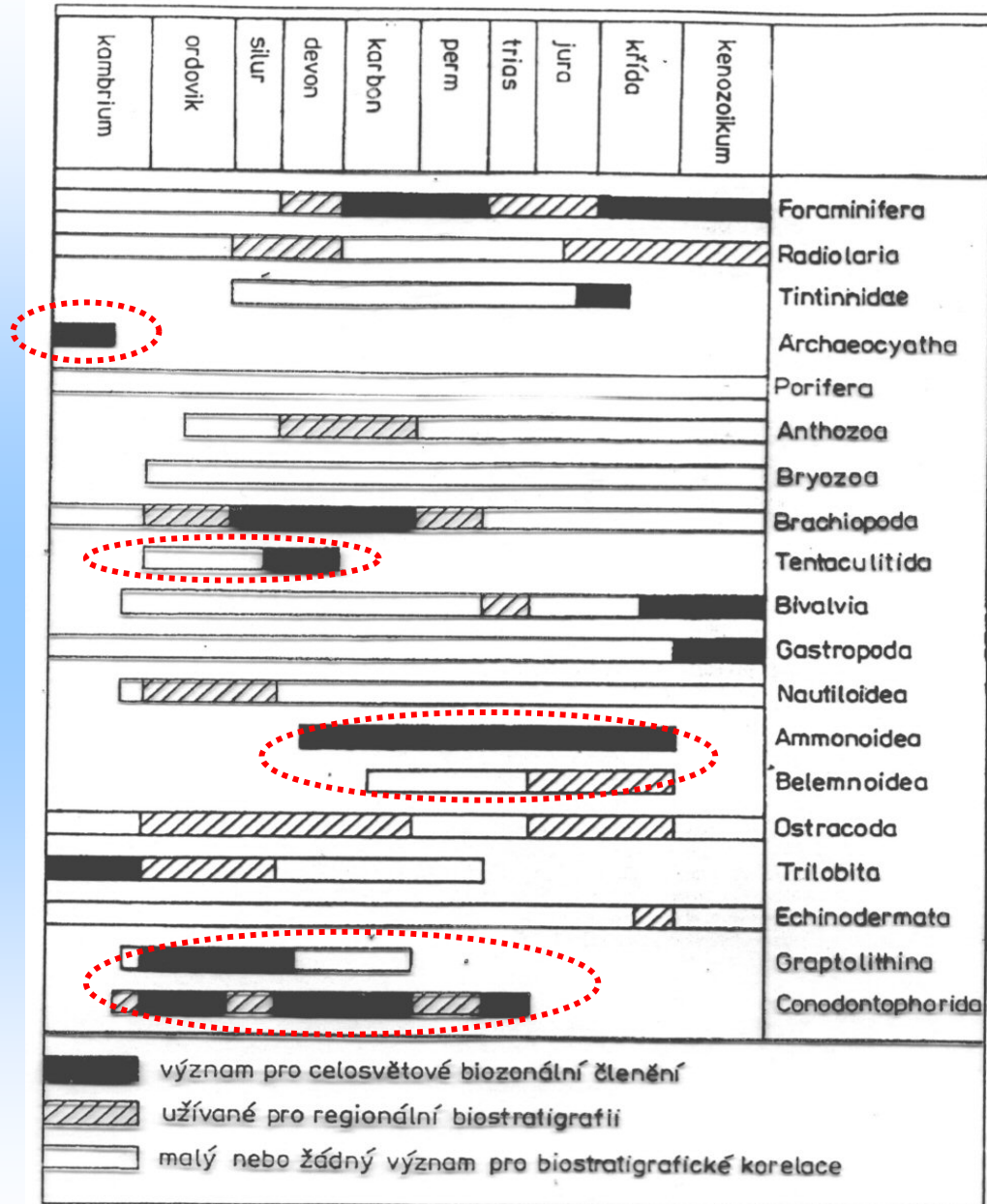

amonit

nummulit

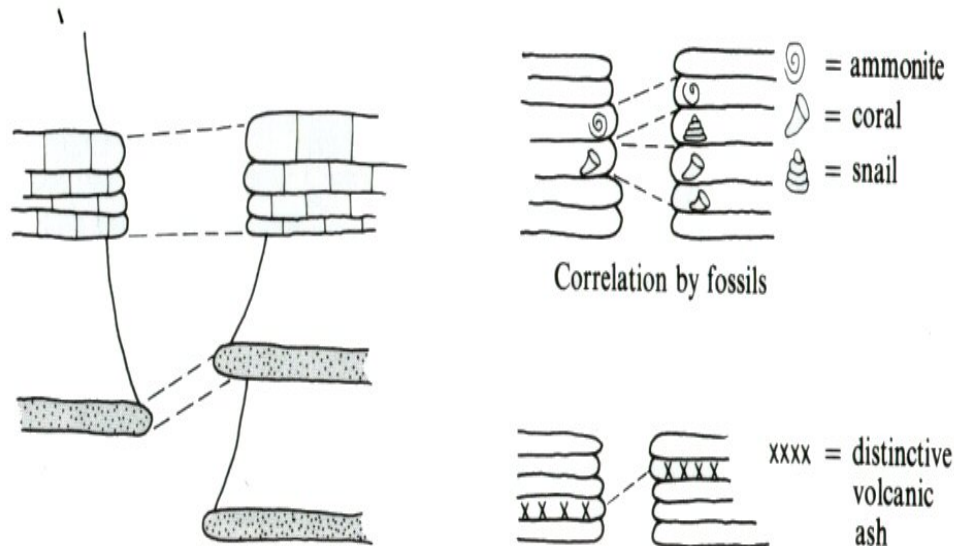
Vůdčí fosilie

Obr. 9-3. Význam různých taxonomických skupin mořských bezobratlých pro biostratigrafické členění fanerozoika. Upraveno podle I.F. Nikitina a A. Žamoidy 1984.

Stratigrafické korelace (litologické, biostratigrafické)

= vzájemné porovnávání vrstevních sledů,
paralelizace dvou nebo více sledů

Correlation by sequence of beds. Note the changes in thickness in the two areas.

Correlation by lithologic similarity. Also shows use of a keybed (an easily recognized bed)

FIGURE 2.7

Types of correlation.

Celá historie Země je podle fosilií – podle velkých událostí ve vývoji života rozdělena na éry:

archaikum (prahory)

proterozoikum (starohory)

paleozoikum (prvohory)

mezozoikum (druhohory)

kenozoikum { terciér (třetihory)
kvartér (čtvrtohory)

Historická geologie

Před 4,5 mld. let

prvotní astrální stadium Země – shlukování pevných kosmických částic, vznik Země jako planety sluneční soustavy
postupná diferenciace zemské hmoty do obalů rozdílné hustoty – jádro, plášť, kůra

Prekambrium (4000 – 570 (590) mil. let)

- od vzniku kontinentální kůry – nejstarší známé horniny 3,9 mld let - zahrnuje $\frac{3}{4}$ historie Země
- Konec kadomské vrásnění
- vznikla jádra budoucích kontinentů
- původně bezkyslíkatá atmosféra, postupné přibývání O

- geologické procesy zejména v archaiku podstatně odlišné od pozdějších období
- málo rozvinutý život nedostatek zřetelných zkamenělin

Witwatersrand conglomerate, South Africa

STĀŘÍ (Ma)	EONOTEM	ERATEM	
550	PREKAMBRIUM	PROTEROZOIKUM	SVRCHNÍ
900			STŘEDNÍ
1600			SPODNÍ
2500		ARCHAIKUM	SVRCHNÍ
3000			STŘEDNÍ
3400			SPODNÍ
4500 ?			

- na konci prot. **mizí ediakarská fauna** – první známé vymírání

Po ukončení chladného období ke konci proterozoika – **ediakarská nebo vendská fauna** (fauna měkkých těl - Australský štít, Ruská tabule, Africký štít)

Před (800-700mil.) výrazné globální ochlazení zalednění kontinentů (v několika periodách)

stopy oxidického zvětvávání, snižování pH mořské vody – vznik karbonátů

2,3 mld **první známé zalednění** -

páskované Fe rudy

intenzivně metamorfované horniny + granitoidy obklopané pásmy bazických a ultrabazických vyvřelin a klastických sedimentů (drob) - „pásma zelenokamenů“

nedostatek volného kyslíku

Archaikum – vznik zemské kůry, atmosféry a hydrosféry
přebytek tepla (prvotní atmosféra - asi 1200 stupňů C), tavení hornin a metamorfóza
– intenzivní vulkanismus na povrchu

Atmosféra – přebytek CO₂, HCl, HF, NH₃, nedostatek volného O

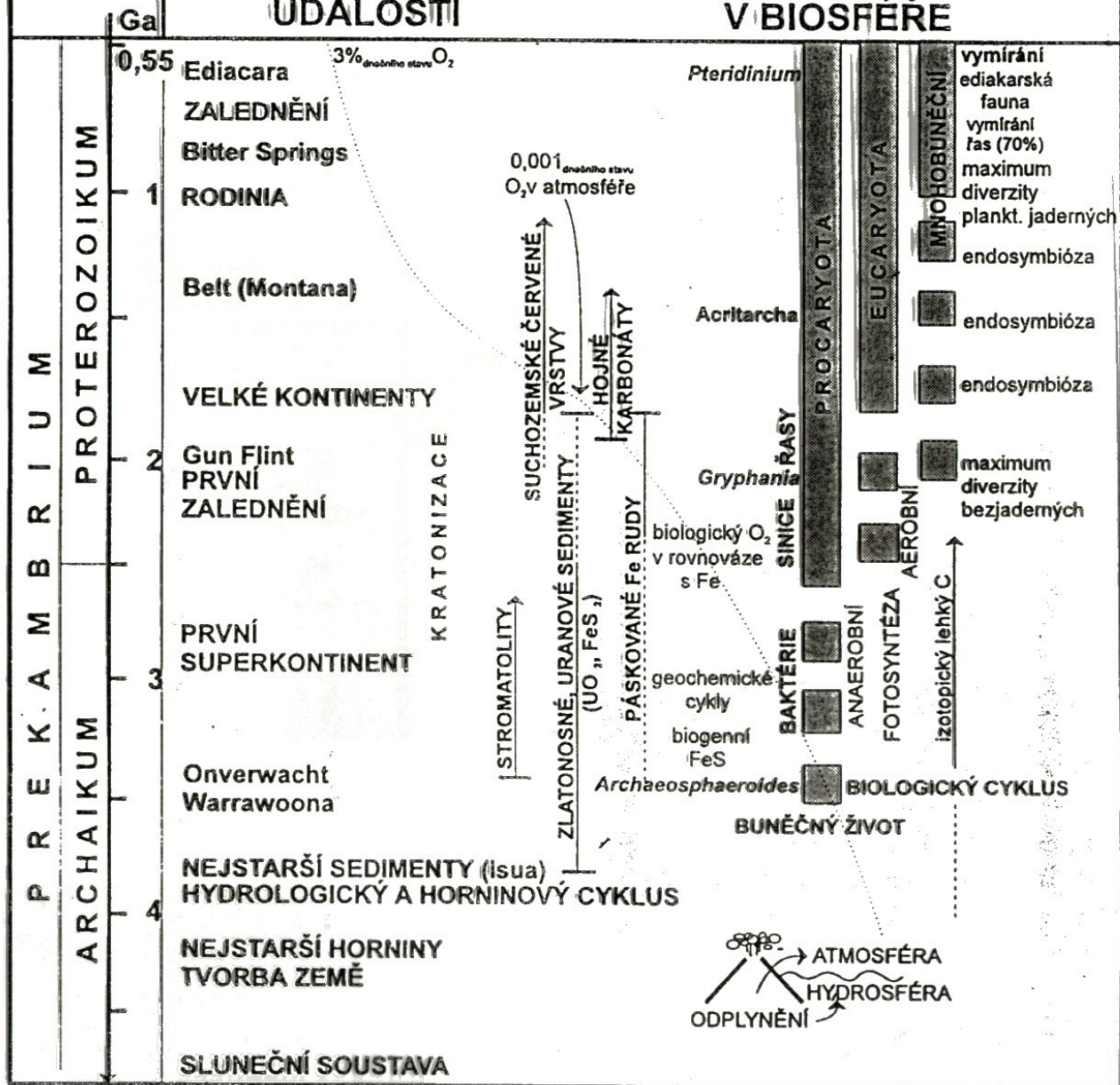
Hydrosféra – vysoká kyselost (nemohly vznikat vápence)

Nejstarší známé horniny – 3,8-4 mld. let (Grónsko, Antarktida, západní Austrálie – granitoidy, ruly a metamorfované vyvřeliny), jednotlivé minerály až 4,2 mld. let.
Archaikum – diferenciacie zemské kůry, greenstone belts (masívy granitoidů obklopené pásy bazických a ultrabazických vyvřelin i klastik - droby, analogie pozdějších mobilních zón)

Autotrofní organizmy - postupné přibývání
kyslíku nejprve ve vodě a později i v atmosféře
- vytvoření ozónové vrstvy

Páskované Fe rudy (svrchní archaikum
a spodní proterozoikum) – střídání vrstviček
křemene a oxidů Fe, vznik za specifických
podmínek mořské sedimentace (v mořích mnoho
rozpuštěného dvojmocného Fe, to vázalo veškerý volný kyslík
na tvorbu PŽR, ve vodě více O až poté, kdy většina Fe již z
roztoků vypadla) – **nemají analogii v pozdějších
dobách**

Hlavní geologické a biologické události v archaiku a proterozoiku (upraveno podle různých pramenů).

(Kalvoda, Bábek, Brzobohatý 1998)

Život v prekambriu

Nejstarší svědectví života – **stopy organického C**
- chemofosílie - Isua (Grónsko) – 3,8 mld. let

Prokaryota – bezjaderné organismy

– silicity j. Afriky (skupina Onverwacht)
a z. Austrálie (skupina Warrawoona) – 3,5 mld. let
souvrství Fig Tree (Jižní Afrika) – 3,4 mld. let

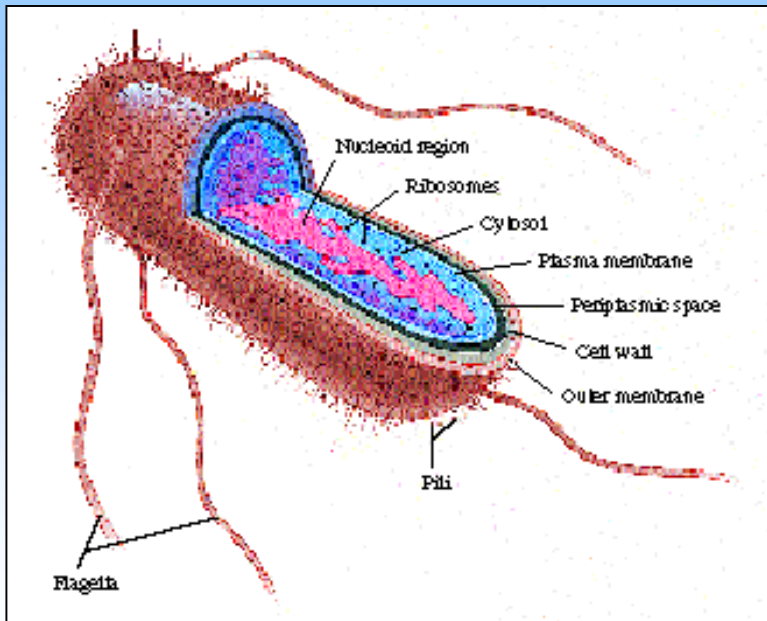
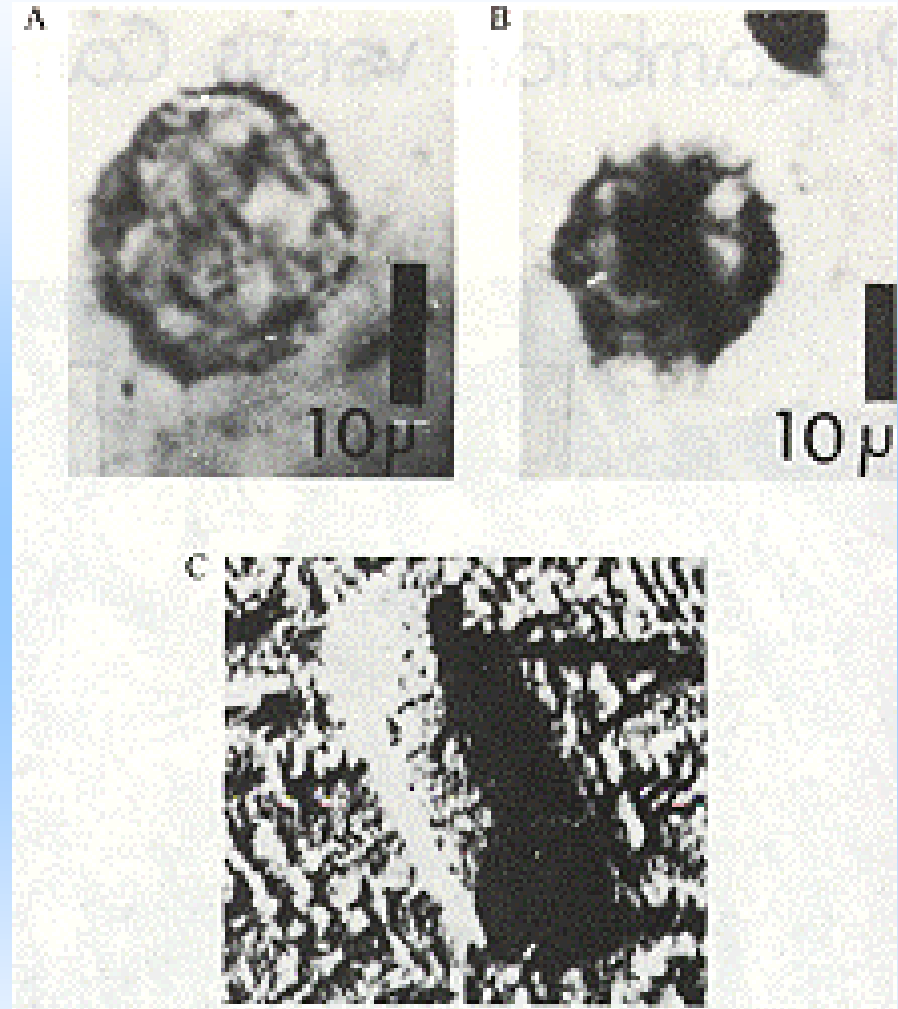

Fig Tree (3,4 mld. let, Jižní Afrika)

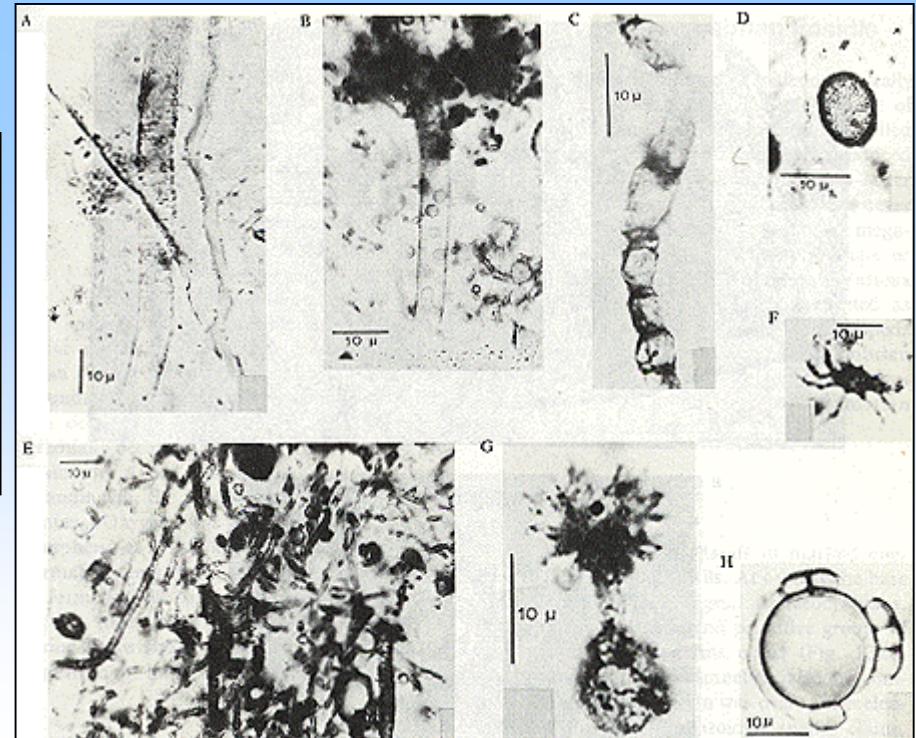
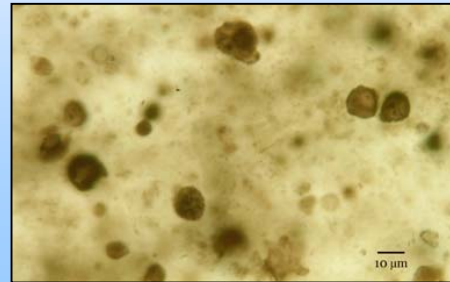
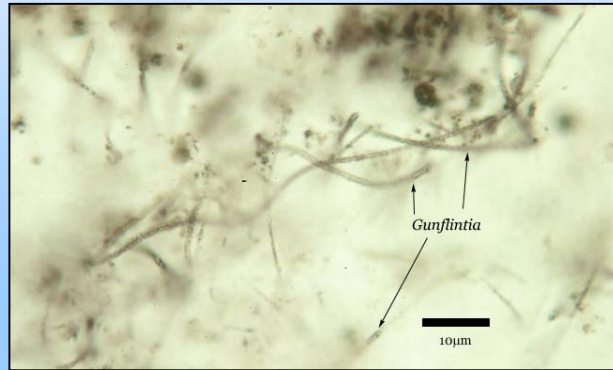
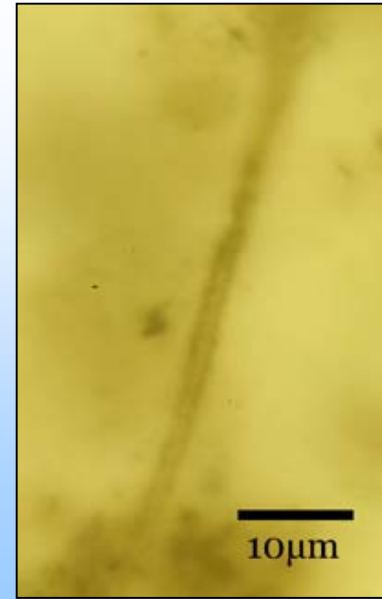
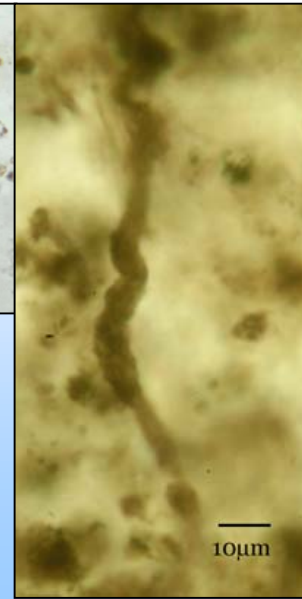
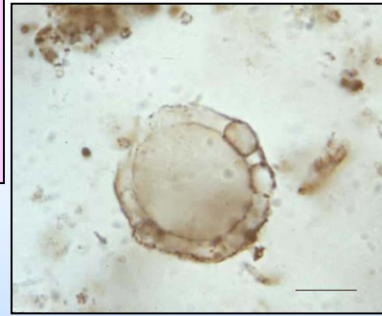
Fosílie:

A - B. *Huronia*, forma podobná řasám;
C. *Eobacterium*, bakterie

souvrství Gunflint (Kanada)

– 2,2 mld. let

– bohatěji diferencované bakterie a řasy

Fosilie:

A-C. sinice; D. cysta řasy; E. *Gunflintia* a *Hurionospora*;

F. bakterie,

G. *Kakabekia*; H. *Eosphaera*.

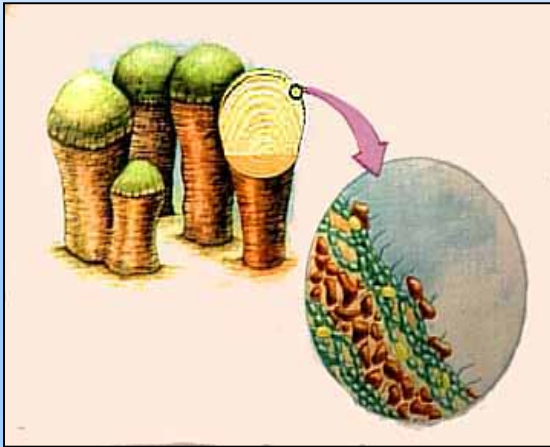
Stromatolity

– páskované struktury - ukládání karbonátů nebo i silicítů na povrchu porostů **sinic a bakterií**, většinou mělkovodní mořská prostředí.

Archaikum (Warrawoona – 3,5 mld. let), proterozoikum - místy velmi hojné, využití pro stratigrafii (Sibiř, Austrálie)

Kona Dolomite, Michigan, 2,2 mld.let

Kimberley (J. Afrika)

Saratoga Springs, New York

FILAMENTOUS CYANOBACTERIA

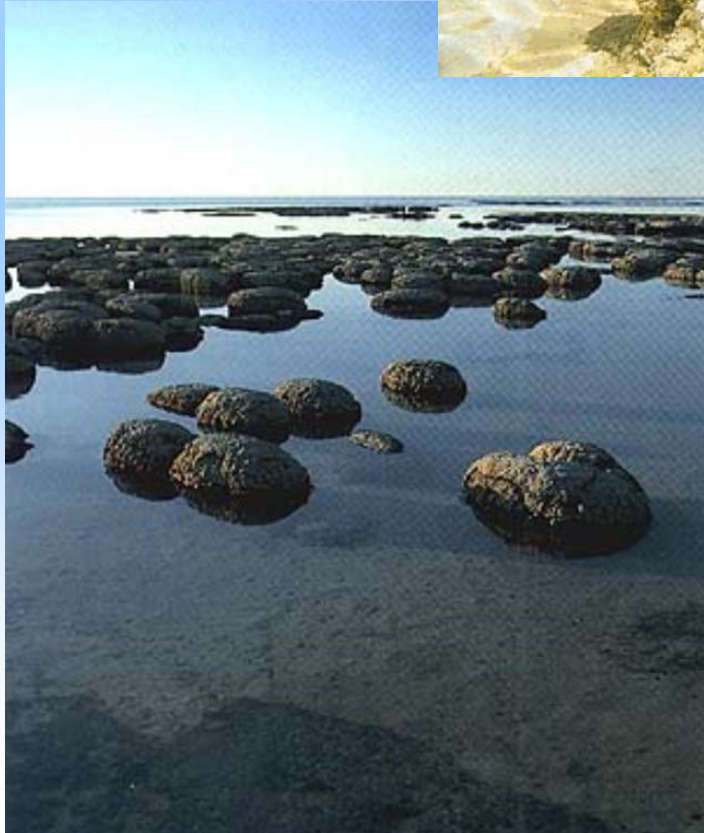
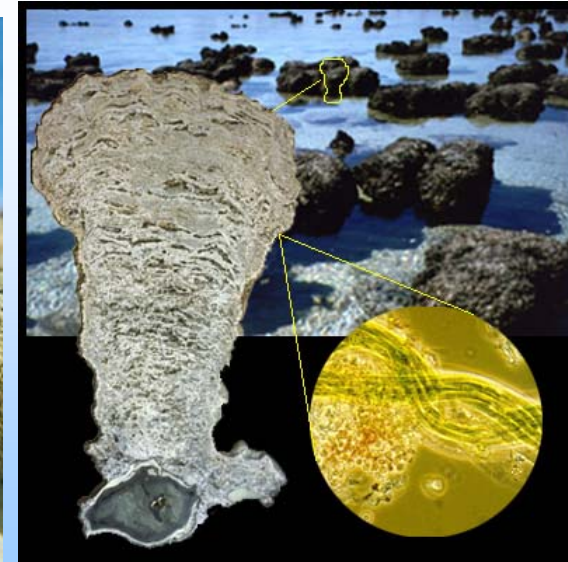

BITTER SPRINGS FORMATION — CENTRAL AUSTRALIA — 850 Ma

Recentní stromatolity – Shark Bay (Austrálie)

Hamelin Pool

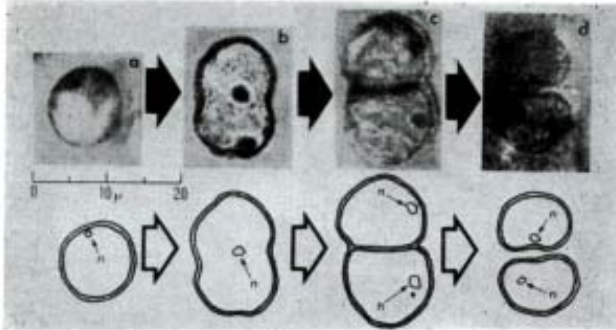

Bahamy

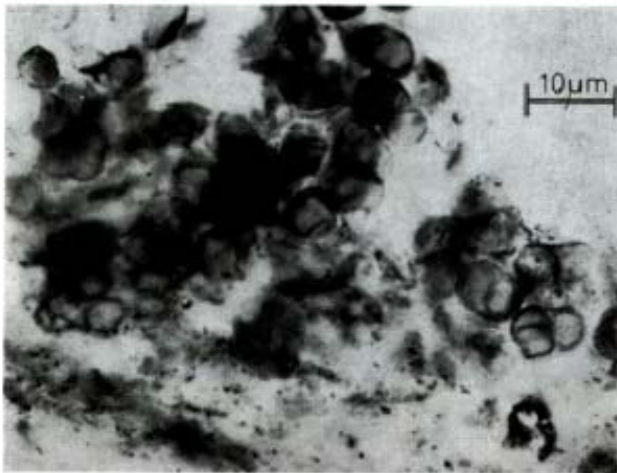

Eukaryota – jednobuněčné organismy s diferencovaným jádrem (proterozoikum)

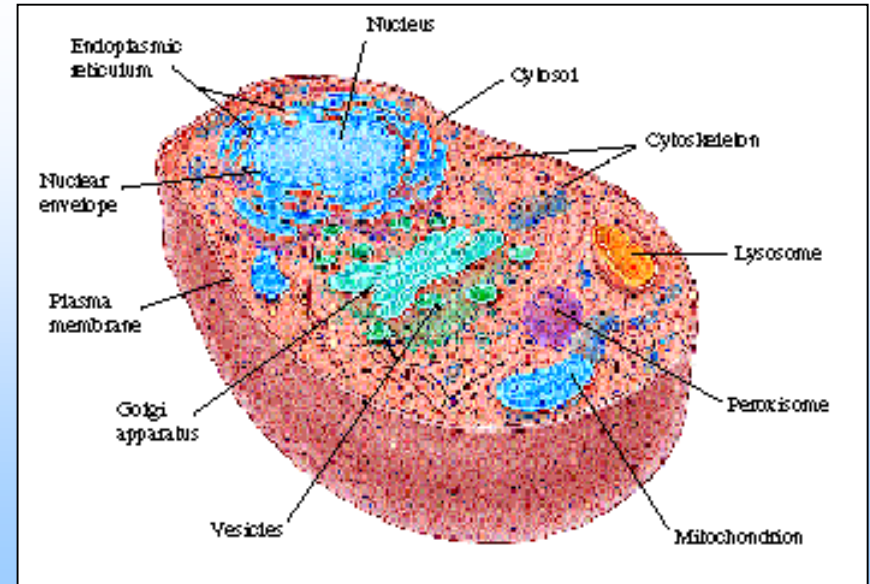
Bitter Springs 0,9 mld. let, Austrálie

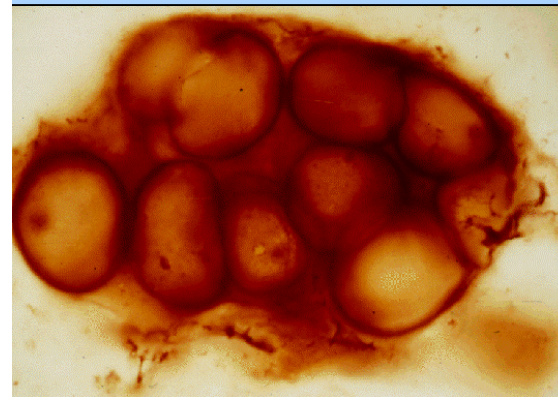
Rasy s pravým buněčným jádrem představující mitotické dělení buněk; lokalita Bitter Springs v Austrálii

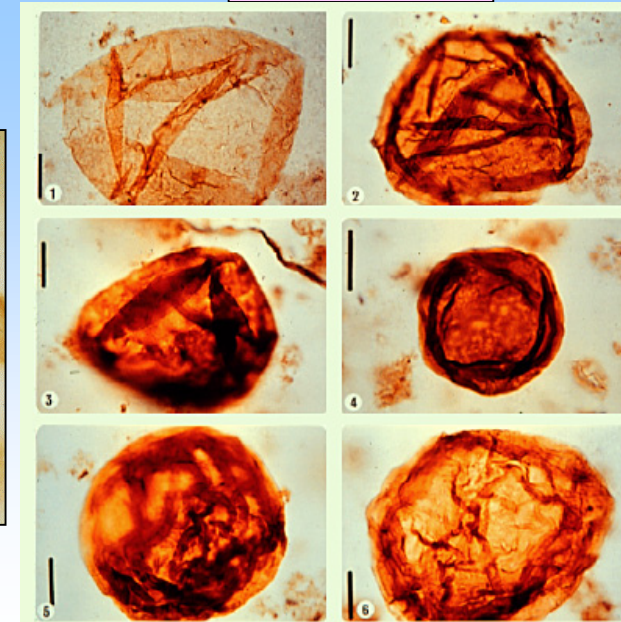
Mikrofosilie Bungle Bungle dolomit z prekambria západní Austrálie; stáří cca 1,5 miliardy let

Cyanobacteria

Acritarcha

Mnohobuněčné organizmy (Metazoa) – nejvyšší proterozoikum - 570-700 mil. let
– poprvé v j. Austrálii – lokalita **Ediacara (ediakarská fauna)** – otisky v mělkovodních písčitéch sedimentech – pérovitý tvar (*Rangea, Arborea*), bohaté článkování (*Dickinsonia, Spriggina*), kruhový tvar, bilaterální symetrie (*Parvancorina*)
Analogie ediakarské fauny – Kanada, Sibiř, Čína, Ruská tabule, Anglie

Interpretace:

A) Zástupci kmenů, které se bohatě rozvinuly od paleozoika (láčkovci, červi, mořské houby, snad i předchůdci členovců a ostnokožců)

B) Pouze stopy po životní činnosti zvláštní skupiny organizmů (*Vendozoa*) - později nemají obdobu

Vendské lokality

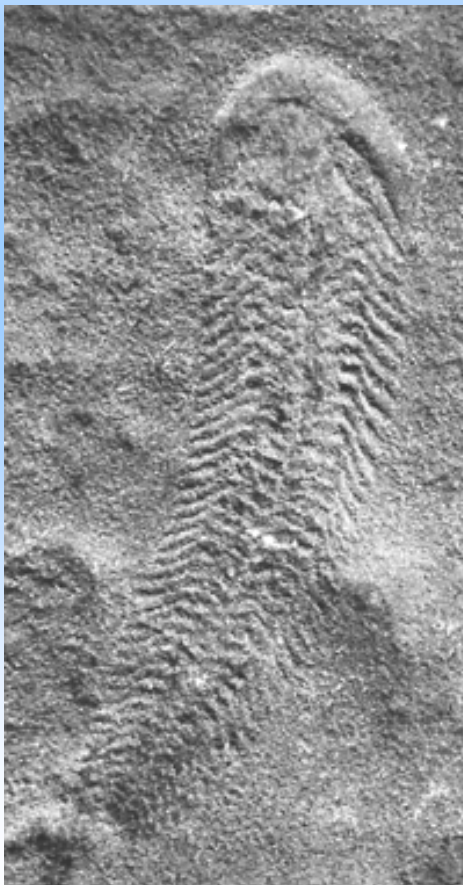

Ediacara (Austrálie)

fauna měkkých těl

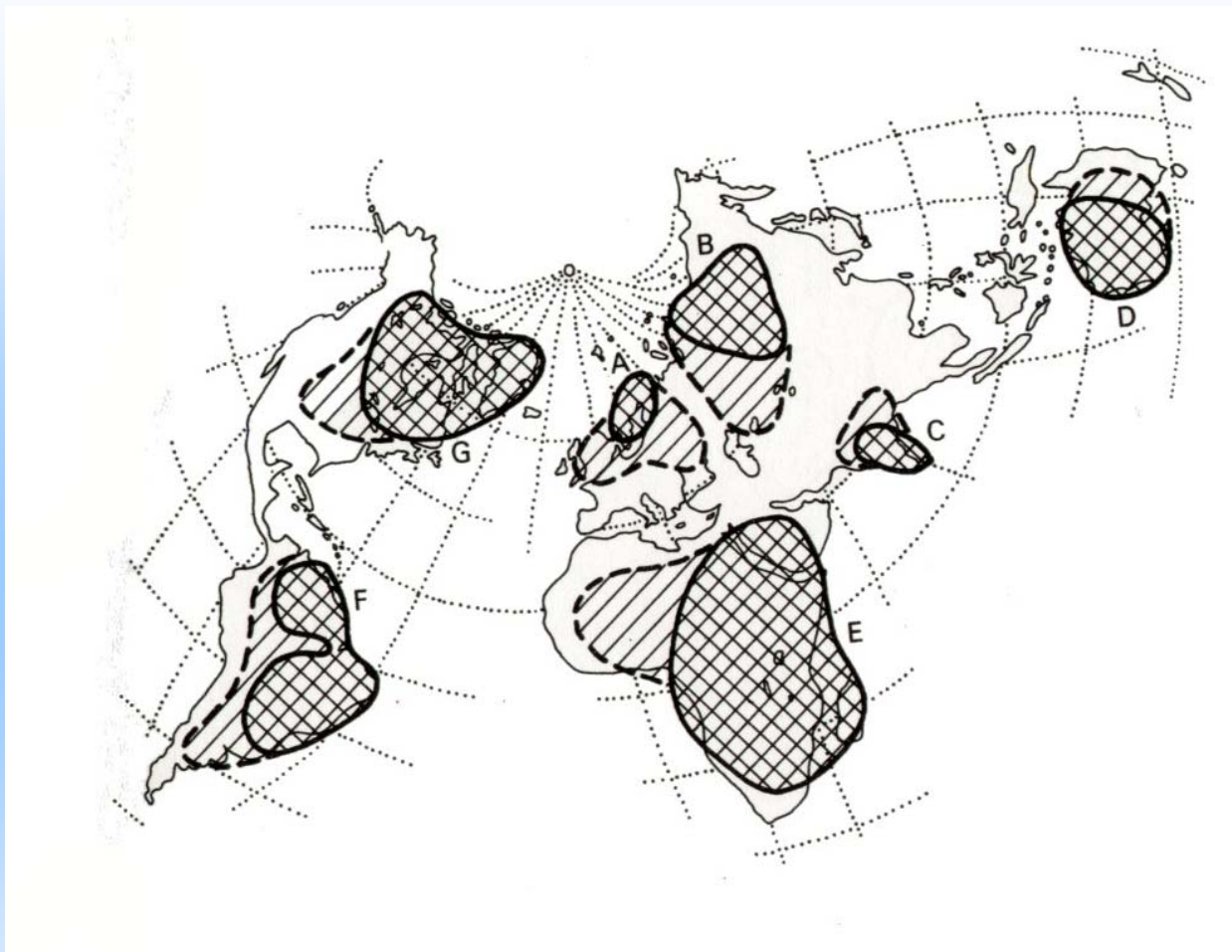
rekonstrukce

**Mistaken Point
(0,56 mld.let,
Newfoundland,
Kanada)**

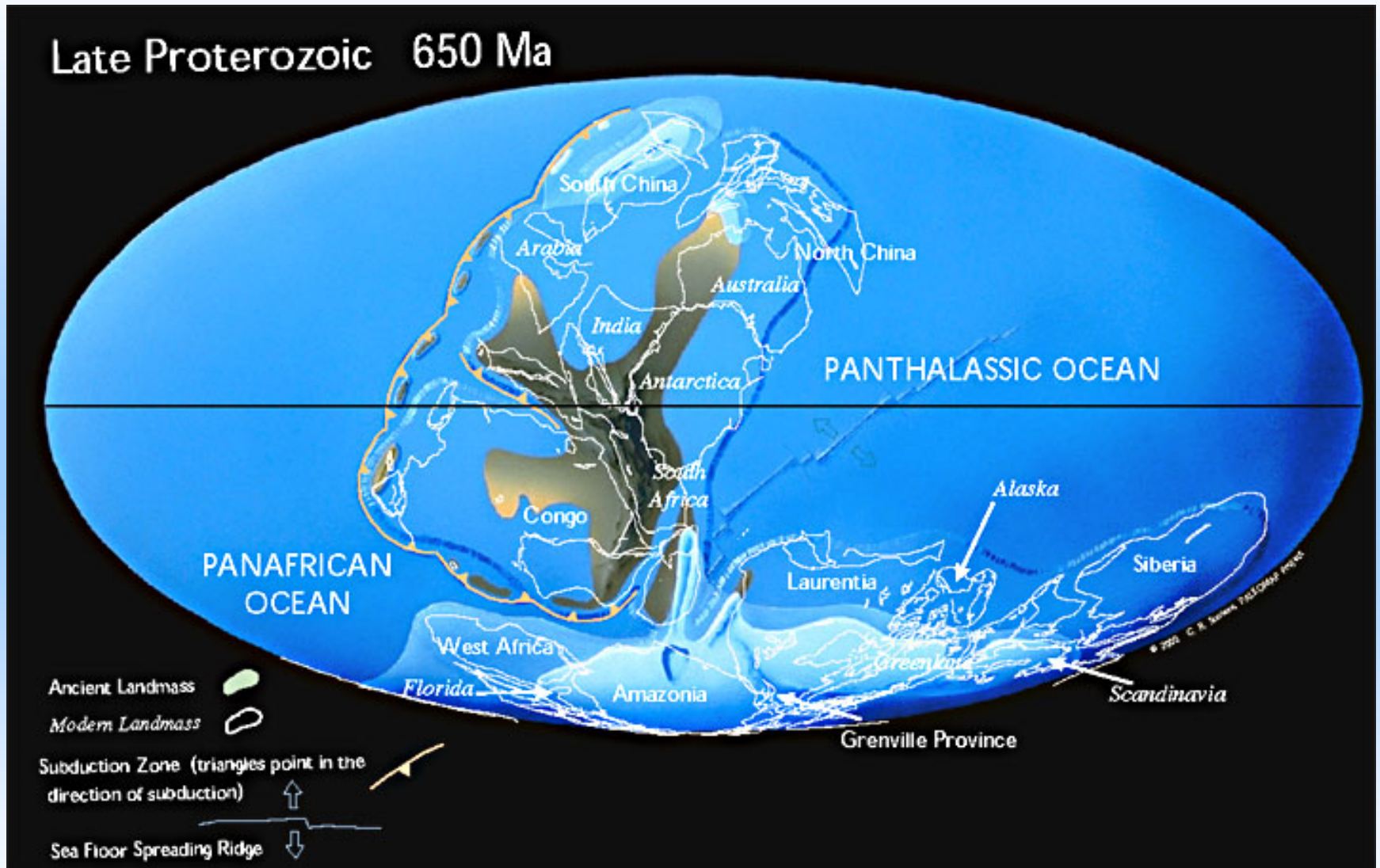
Prekambrická jádra kontinentů – štíty, tabule

Štíty

A- Baltický, B – Sibiřský, C- Indický, D- Australský,
E- Africký, F – Brazilský, G - Kanadský

Late Proterozoic 650 Ma

na konci archaika pravděpodobně první velký superkontinent – **Rodinia (Protopangea)**
– **kadomská orogeneze**

Prekambrium v České republice

Slabě metamorfované a nemetamorfované horniny buližníky – Acritarcha)
(tmavé břidlice droby a bazické vulkanity (spility)

středočeská oblast

– podoblasti *tepelsko-barrandienská* a *železnohorská*

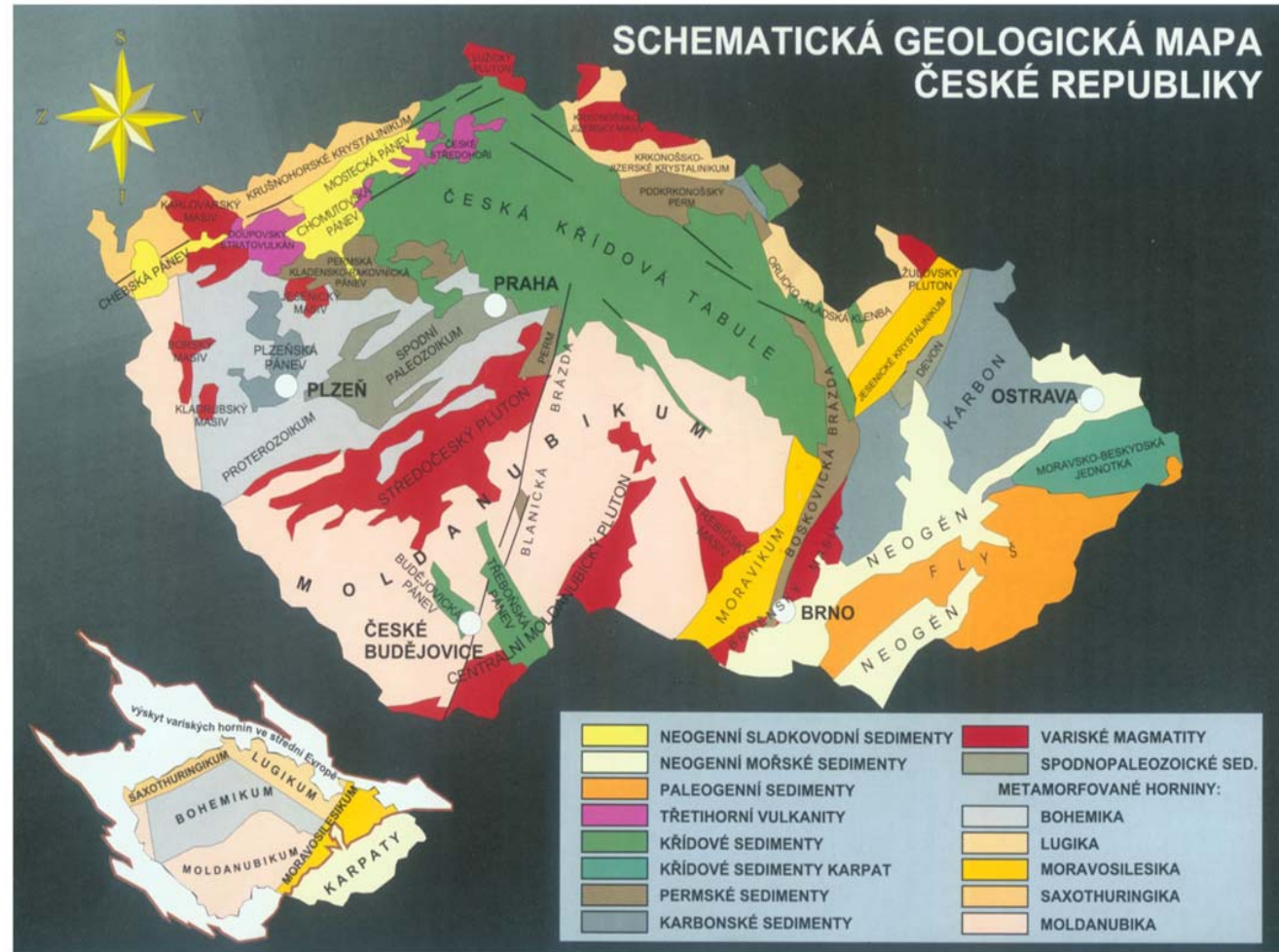
Metamorfované horniny
a plutony

moldanubická oblast

saskodurynská oblast

lužická oblast

moravskoslezská oblast

Paleozoikum

Útvar	Oddělení	Stupeň	Věk v milionech let
perm	svrchní	thuring	295
	spodní	saxon autun	
karbon	svrchní	stefan westfa ^l namur	355
	spodní	visé tournai	
devon	svrchní	famen frasn	408
	střední	givet eifel	
	spodní	zličov prag lochkov	
silur	svrchní	přídol ludlow	435
	spodní	wenlock llandover	
ordovik	svrchní	asghil caradoc	500
	spodní	llandeil llanvirn arenig tremadoc	
kambrium	svrchní		540
	střední		
	spodní		

250

295-298

354

410-417

435-440

490

545

**nástup organismů s pevnými
schránkami,
obrovský nárůst diverzity**

**mladší
(svrchní)**

**starší
(spodní)**

Spodní paleozoikum – postupný rozpad Rodinie

Jižní polokoule – **Gondwana** – od polárních oblastí až do tropů
(bloky jižní Ameriky, Afriky, Austrálie, Antarktidy, Přední Indie, Arábie)

Samostatné desky: **Laurentia** (Sev.Amerika a Grónsko), **Baltika** (sev. Evropa a ruská tabule),
Siberia (sibiřský štít), jednotky **čínského štítu** a **Kazachstania** – většina v teplé klimatické zóně.

Oceány mezi deskami:

Prototethys – lemoval s. okraj Gondwany

Protoatlantik (Japetus) – mezi Laurentií a Baltikou

Rheický oceán – v oblasti Evropy

Jádro Českého masívu pravděpodobně na s. okraji Gondwany (jižní polokoule)
– během sp. paleozoika pohyb k severu – v devonu do tropických šířek

klima

– **většina kontinentů** (mimo Gondwanu) - **teplá klimatická zóna**

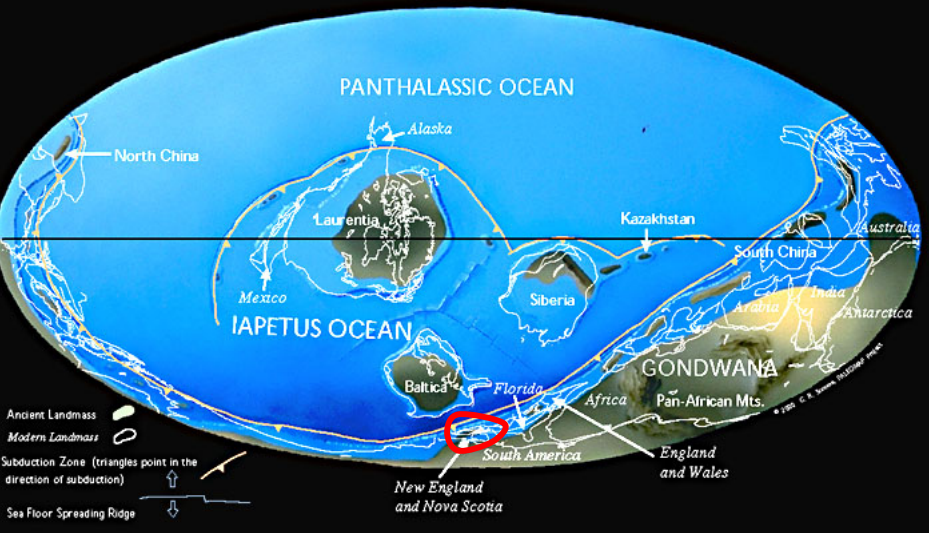
Kambrium, spodní ordovik – tepleji

Svrchní ordovik – **Gondwana - rozsáhlé zalednění** (ovlivnilo i vývoj u nás)

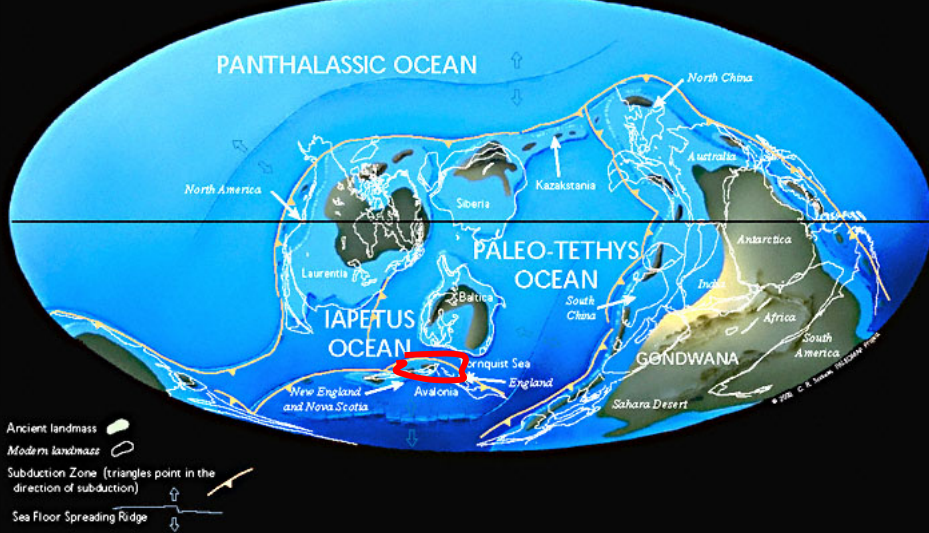
Silur – výrazné **globální oteplení**, pokračuje do devonu (vrchol – útesové vápence...)

konec devonu – ochlazování

Late Cambrian 514 Ma

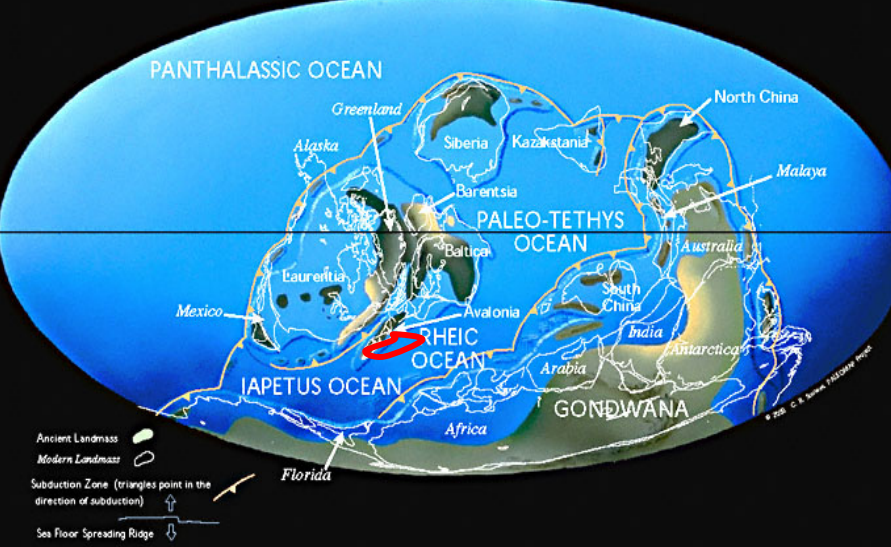

Middle Ordovician 458 Ma

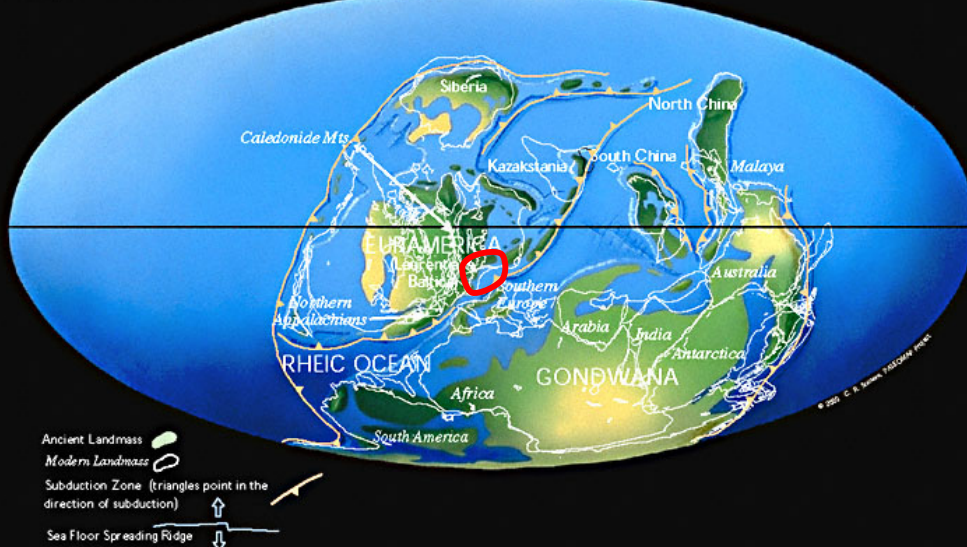

○ Pozice jádra Českého masívu ----- postupný posun od sz. okraje Gondwany k severu

Middle Silurian 425 Ma

Early Devonian 390 Ma

kambrium - doznívání kadomské (assyntské) orogeneze
sp. paleozoikum, uzavírání Japetu - kolize kontinentů
- **kaledonská orogeneze**

Starokaledonská (takonská) fáze:

svrchní ordovik - okraje Laurentie a Baltiky

Mladokaledonská fáze :

svrch. silur-sp. devon, kolize Laurentie a Baltiky, zánik Protoatlantiku,
Severoatlantský (= **Old Red** = Laurussia) kontinent

červeně, červeno-fialově zbarvené pískovce, břidlice – (bazální klastika devonu) – ukládání v aridním kontinentálním prostředí během počátečních fází transgrese. Rychlé zvětrávání kaledonských pohoří, kde **nebyl dostatečný rostlinný pokryv** (Brno např. Červený kopec, Babí lom u Lelekovic)

Život ve starším paleozoiku

FLÓRA

Nižší rostliny

Akritarcha, zelené a červené řasy

Vyšší rostliny

mechorosty – od ordoviku

invaze rostlin na souš – silur, devon

Silur - Psilophyta – *Cooksonia*

Devon - plavuňovité, kapradiny, přesličkovité, kaprad'osemenné

Sawdonia stems

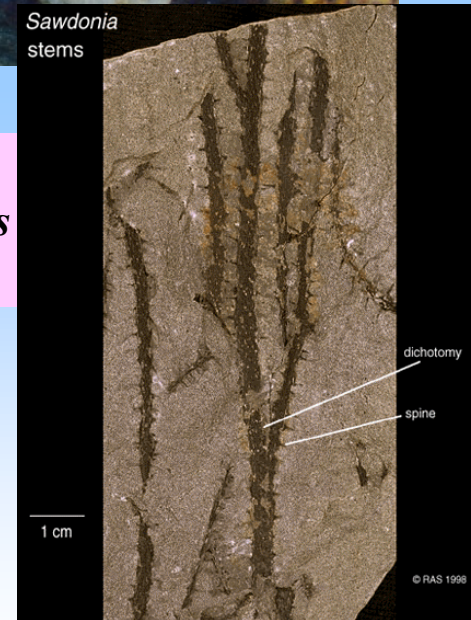
1

2

3

– *Rellimia*
– *Drepanophycus*
– *Rhynia*

Devonské suchozemské rostliny

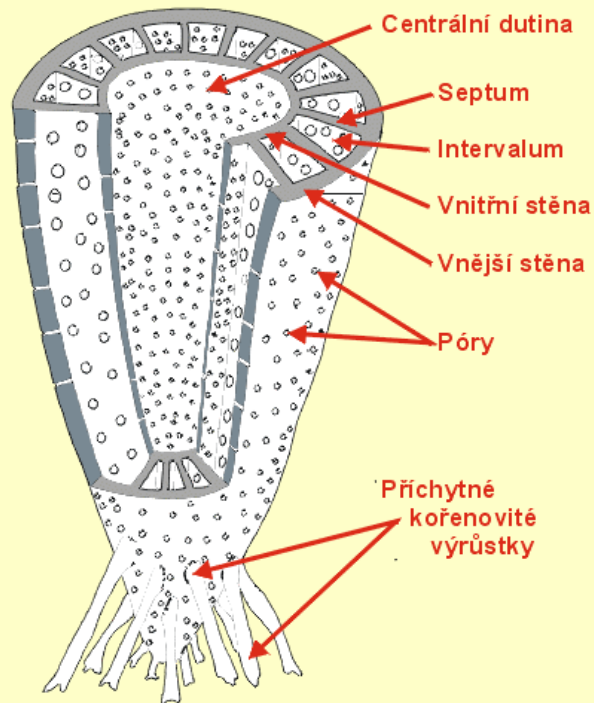
FAUNA

Počátek kambria – nápadný vzrůst diverzity organismů

Nástup živočichů s pevnými schránkami (nejprve fosforitové, pak CaCO_3)

Rozvoj většiny hlavních živočišných kmenů přežívajících do současnosti

Archeocyāti

ARCHAEOCYATHA

Rekonstrukce skeletu solitérního archeocyáta

útesy

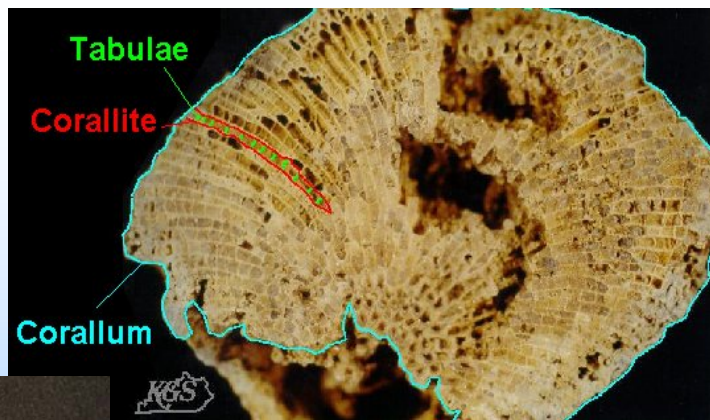
Rekonstrukce schránky

Láčkovci

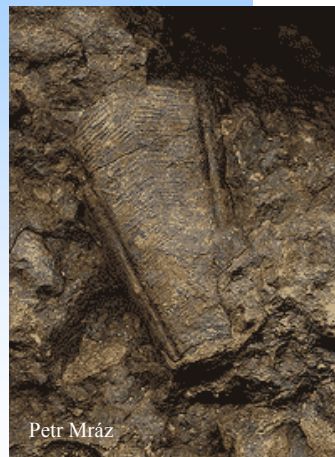
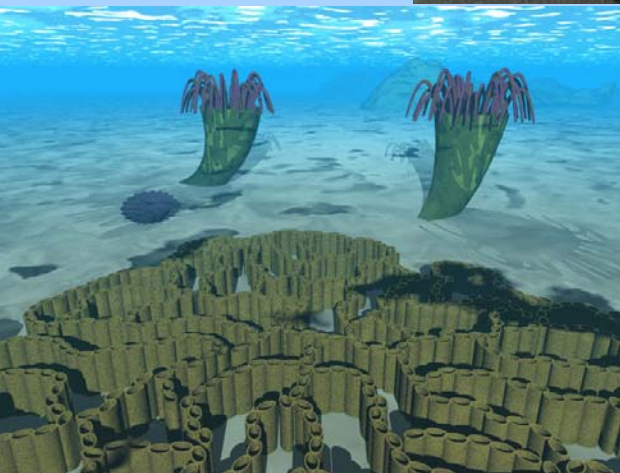
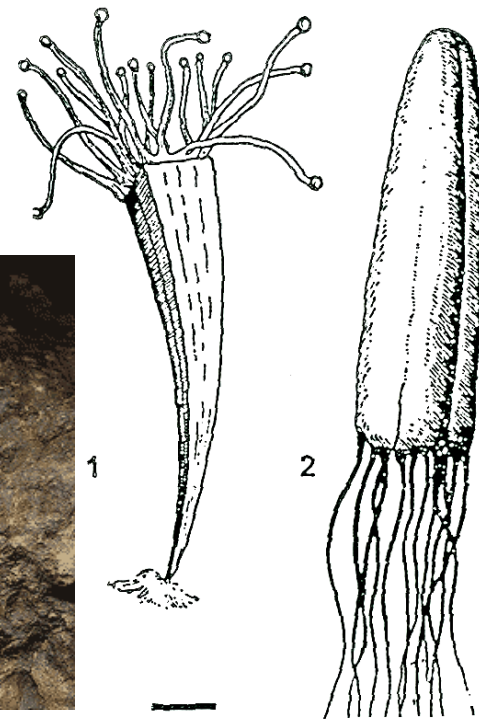
Koráli drsnatí Rugosa,

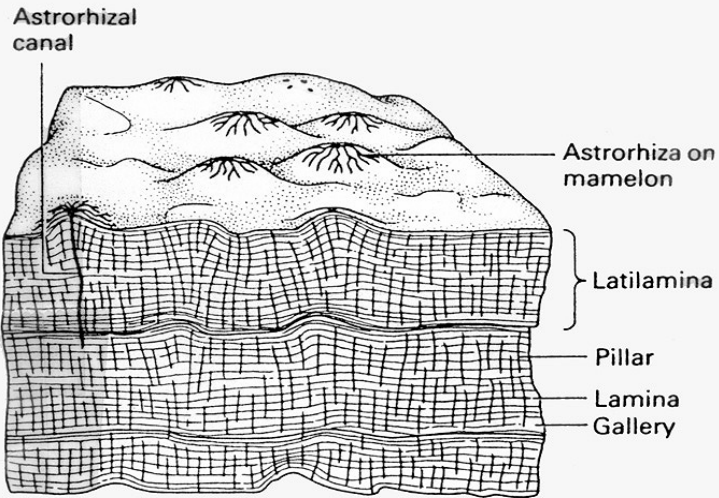
deskatí Tabulata

Konulárie

Stromatopory

Rekonstrukce paleozoického korálového útesu

Měkkýši

Mlži

Cardiolinka bohémica Barr. z požárského souvrství

Břichonožci

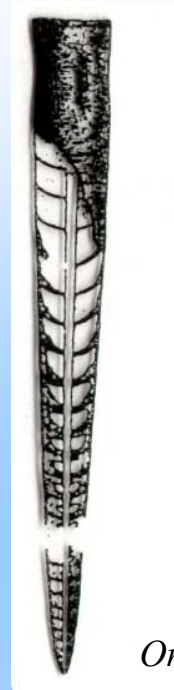

Hlavonožci

Loděnkovití (*Nautiloidea*) Amoniti

Recentní rod *Nautilus*
(stavba schránky)

Orthoceras - devon

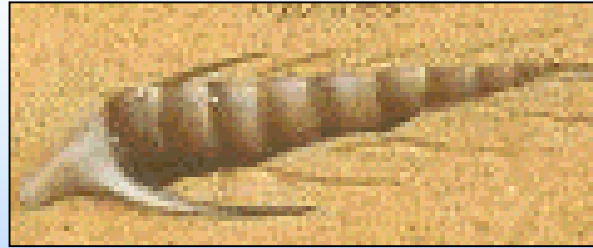
Goniatites, devon

Měkkýši nejistého systematického postavení

Tentakuliti

Hyoliti

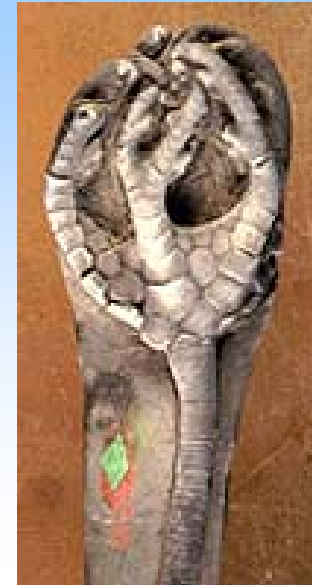
Ostnokožci

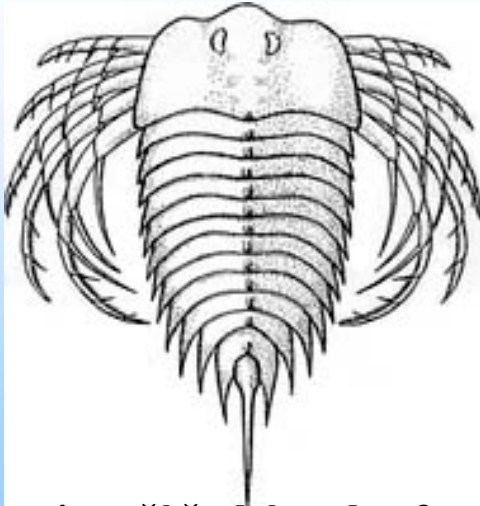
*Jablovci,
poupěnci*

Lilijice

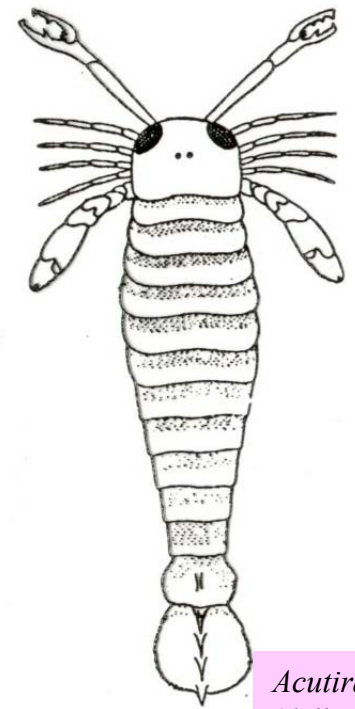

Členovci

nejstarší česká makrofauna
– brakický *Kodymirus vagans*

Eurypterida

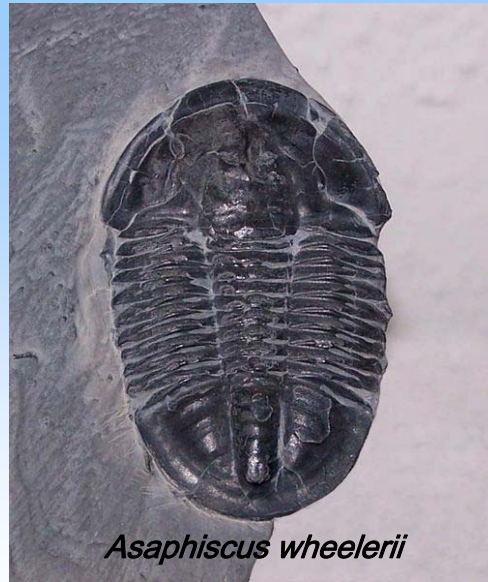

Acutiramus
(délka až 3 m)

Trilobiti

Paradoxides gracilis (BOECK, 1821)

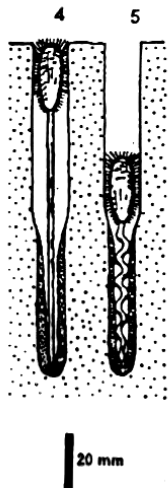
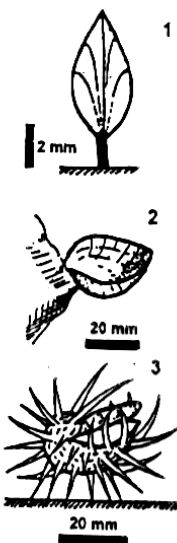

Asaphiscus wheelerii

Conocoryphe sulzeri sulzeri (SCHLOTHEIM, 1823)

Ramenonožci

Některé způsoby připevnění ramenonožců k podkladu: 1 *Rustella* WALCOTT (*Inarticulata*) schránka na krátkém stvolu, spodní kambrium, 2 *Liothyrella* THOMSON (*Articulata*) schránka připevněna stvolem těsně k podkladu, neogén – recent, 3 *Productus* SOWERBY (*Articulata*) schránka opřená na dně o dlouhé trny, karbon – perm, 4-5 *Lingula* BRUGUIERE (*Inarticulata*) schránka ukotvená na dlouhém stvolu, 4 v klidu, 5 při podráždění, ordovik – recent (ŠPINAR 1960).

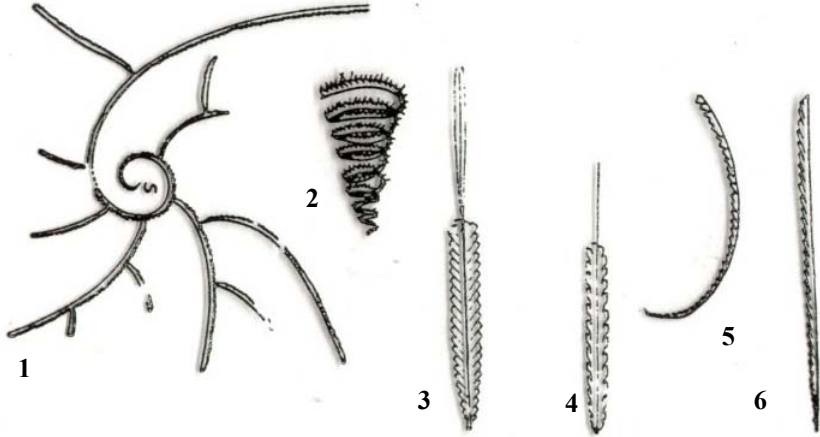
Polostrunatci

Graptoliti – stř.kambrium – sp. karbon

2 řády Graptoloidea (sp. ordovik – sp. devon)

– plankton – černé břidlice

Různé typy silurských graptolitů:

1 – *Cyrtograptus*, 2 – *Spirograptus*, 3 – *Petalograptus*
4 – *Climatograptus*, 5 – *Bohemograptus*, 6 – *Monograptus*

Octavites spiralis, silur, Praha-Malá Chuchle

graptolite *Rhabdinopora*, lower Ordovician.

Dendroidea –
většina sesilní bentos

Graptolites

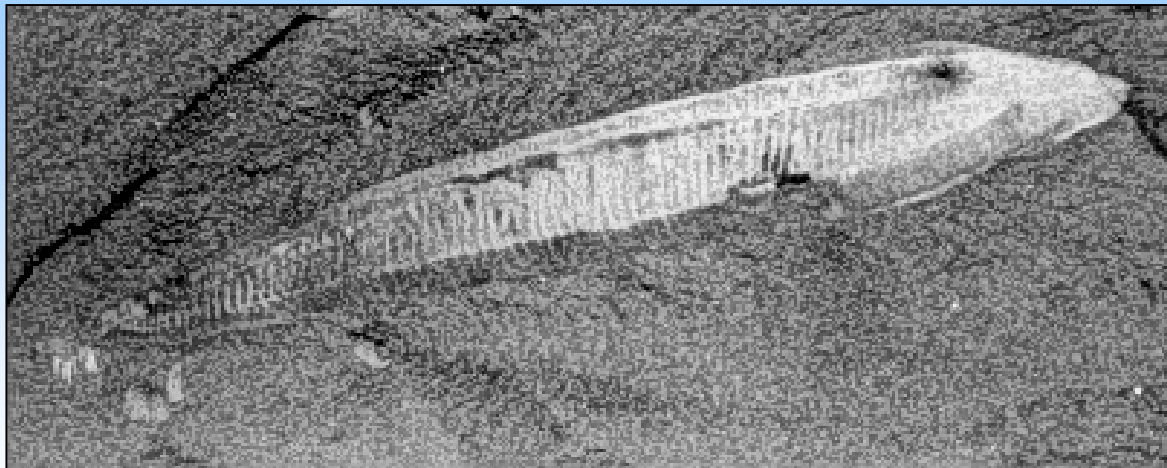
DICTYONEMA
EARLY ORDOVICIAN
NEWFOUNDLAND
CANADA

DICTYONEMA IS A
DENDROID GRAPTOLITE

Strunatci

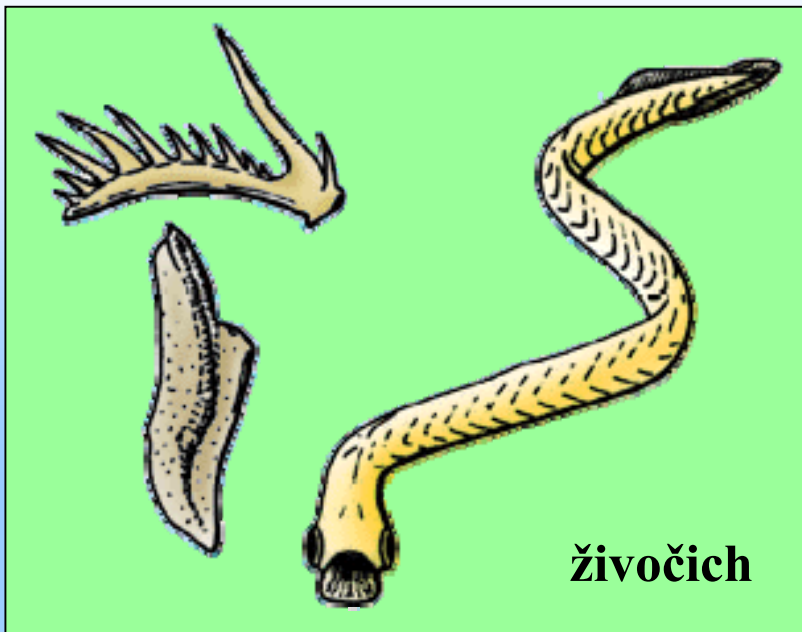
Nejstarší zástupci

Cathaymyrus diadexus (sp. kambrium,
jinanšanské vrstvy, jižní Čína)

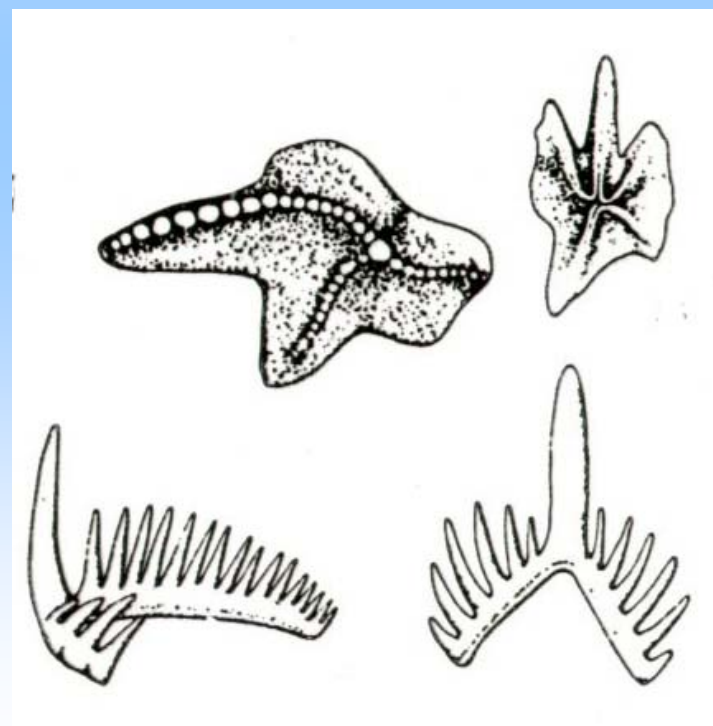
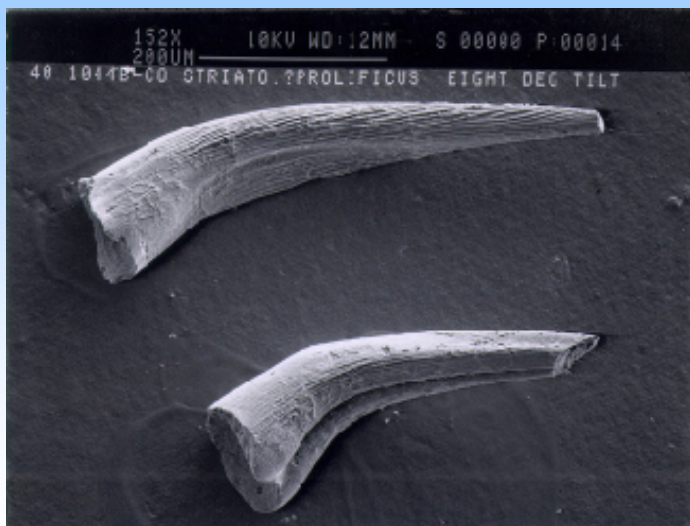

Pikaia gracilens (stř. kambrium,
burgesské břidlice, Kanada)

Konodonti

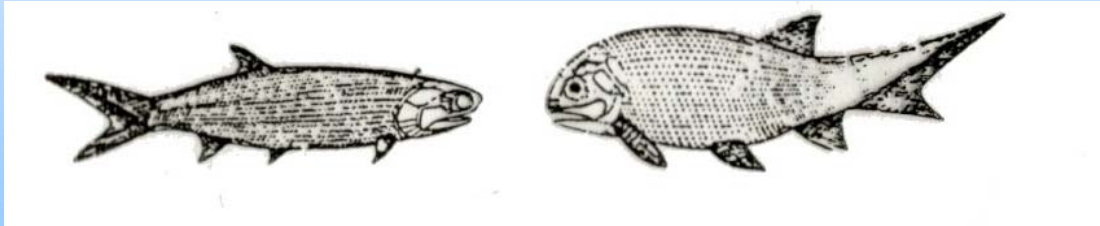
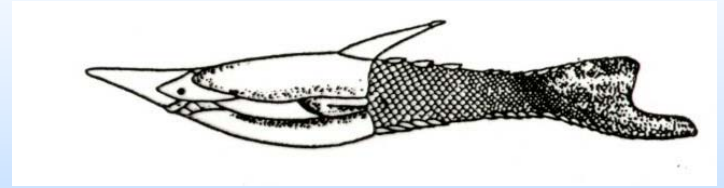
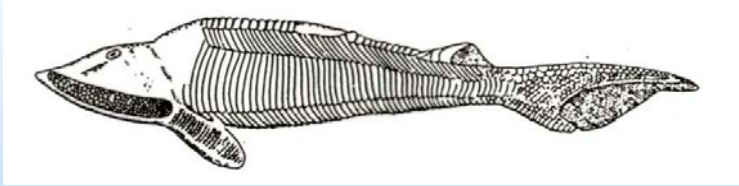

živočich

Obratlovci

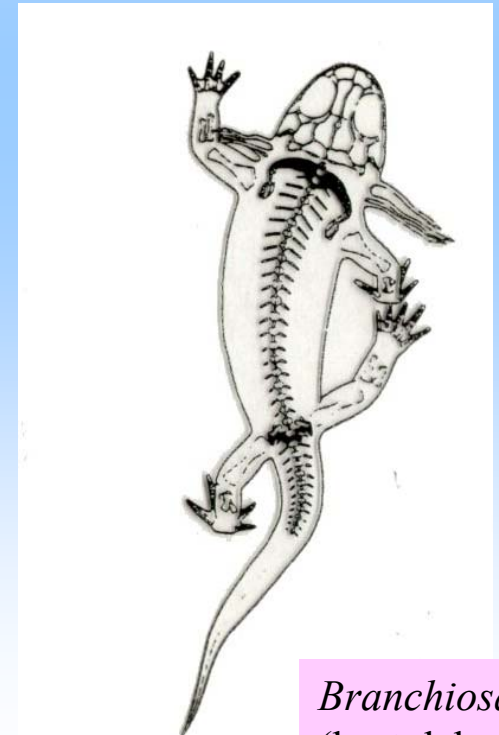
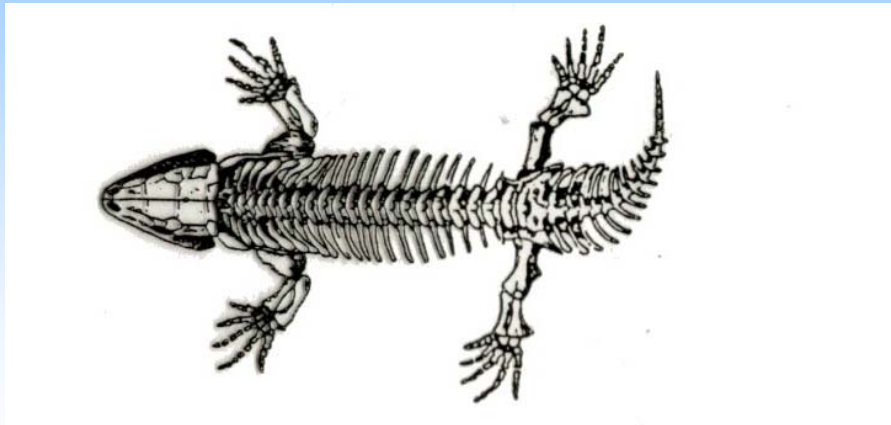
rybovití (rozvoj od siluru)
– pancéřnaté, dvojdyšné, lalokoploutvé

Palaeoniscus freislebeni,
Paramblypterus rohani,
perm, Podkrkonoší

obojživelníci – *Ichthyostega* (devon), krytolebci

plazi

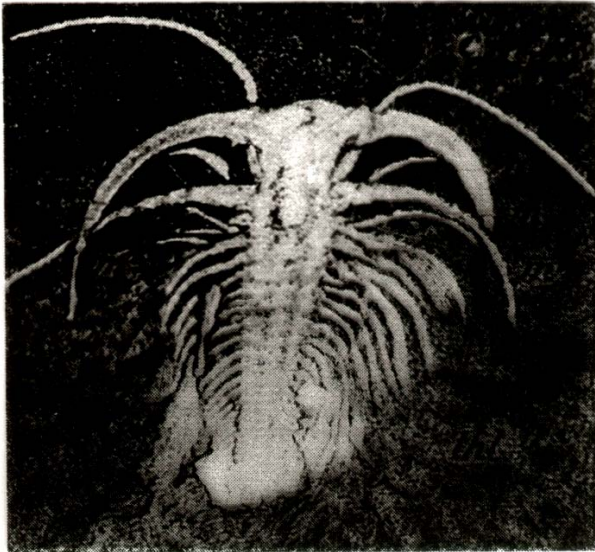

Branchiosaurus
(krytolebec)

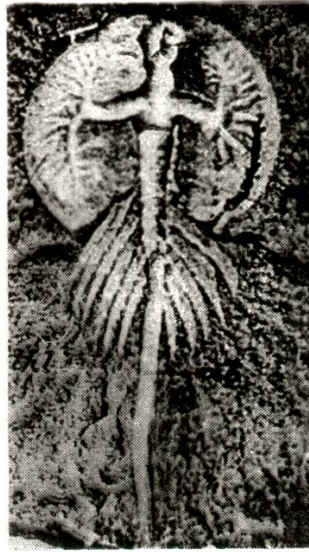
Burgesské břidlice

Burgess Pass (Burgesský průsmyk), Britská Kolumbie, Kanada

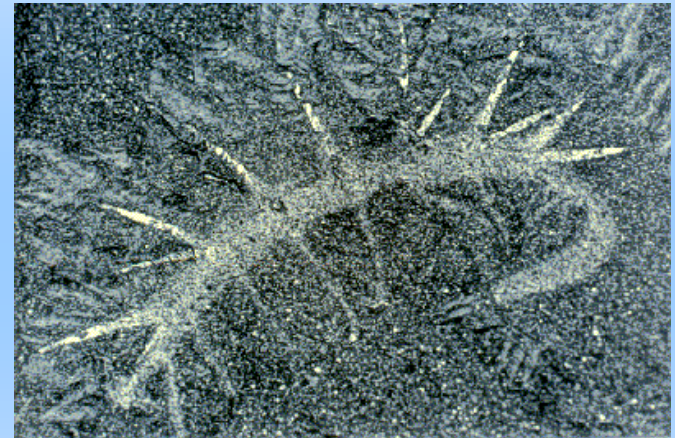
Moderní skupiny živočichů - téměř najednou v období rychlého rozrůznění do základních stavebních plánů, které se během fanerozoika jen obměňují –
KAMBRICKÁ EXPLOZE

Obr. 134. Článkonožec *Marella splendens* WALCOTT z burgesských břidlic

Obr. 135. Na lokalitě Burgess v Britské Kolumbii (Kanada) sa zachovali aj odtlačky mäkkých častí tela: článkonožec *Burgessia bella* WALCOTT. Podľa CH. WALCOTTA

Anomalocaris

Rekonstrukce paleoprostředí burgesských břidlic

Starší paleozoikum na našem území:

Barrandien (území mezi Prahou a Plzní) – kambrium až devon - pánvovitě uložené vrstevní celky

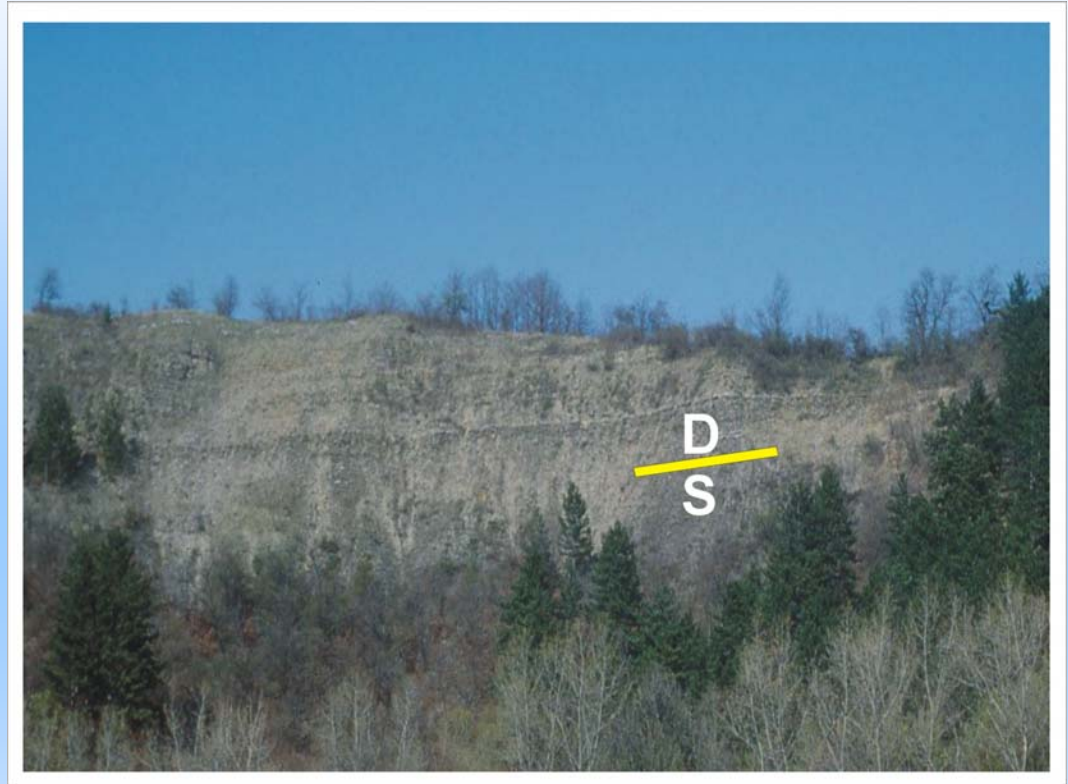
O.Fatka 2006

kambr. -ordovik – žádný rostlinný pokryv, rychlá denudace horstev – klastické sedimenty,
černé břidlice v bezkyslíkovém režimu – barrandien (+ devon)

oolitická Fe ruda - Ejpovice

v barrandienu světový standard – hranice mezi silurem a devonem
– Klonk u Suchomast

Silur – černé graptolitové břidlice

Graptolitové břidlice – ordovik, silur

Devon Moravsko – slezská oblast – bazální písčité sedimenty old – redu , zahlubující se oblast – hlubokovodní břidlice a vápence – Hrubý i Nízký Jeseník, a Dražanská vrchovina

V okrajových částech pánve sedimentace až od středního devonu – mělkovodní, místy útesové vápence – Zejména Moravský kras, menší výskyty okolí Olomouce, Tišnova a Hranic. Přechází i do karbonu

Kůlna – Moravský kras

Hády - Brno

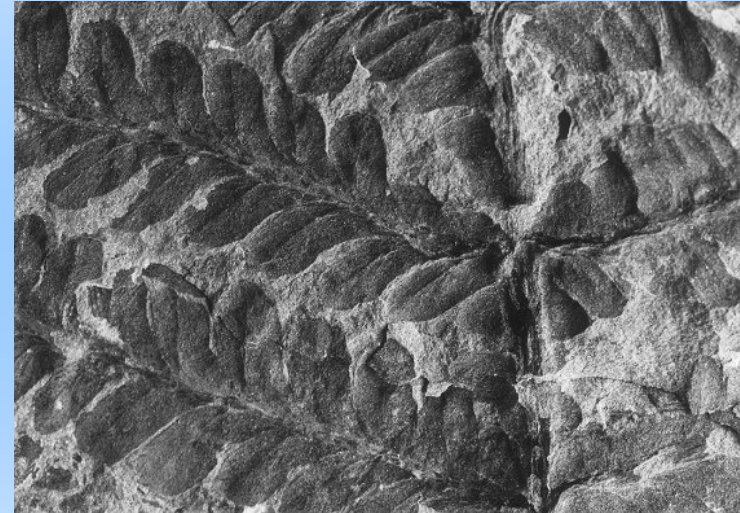
Svrchní paleozoikum

variská orogeneze

od devonu do sp. karbonu - kolize mezi Gondwanou a Laurussií (severoatlantským kontinentem) – vznik variského horstva (rovníkový směr), V. okraj s.atl. A Sibérie - Ural

Vznik nového superkontinentu = **Pangea** – vliv na klimatické poměry

Hranice mezi karbonem a permem nevýrazná
– permokarbon (kapařosemenná *Autunia conferta*)

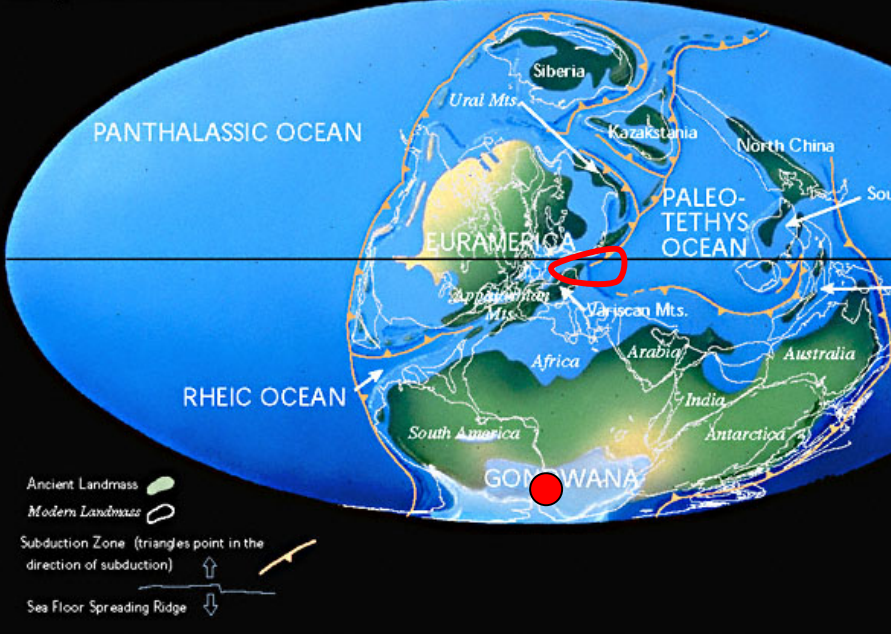
Klima

– **Evropa** (+ většina Severoatlantského kontinentu a přilehlé okraje Gondwany) - **teplá, tropická klimatická zóna**, postupná **aridizace** (během permu místy až pouštní podmínky)

Severní část Pangey a Siberia – až do **severního mírného pásma**, vlhké klima i v permu (uhelné sloje)

Jižnější část Gondwany – v karbonu a permu **zalednění** (jedno z nejrozsáhlejších v celé geologické minulosti – stopy: Jižní Amerika, Afrika, Indie, Antarktida, Austrálie)

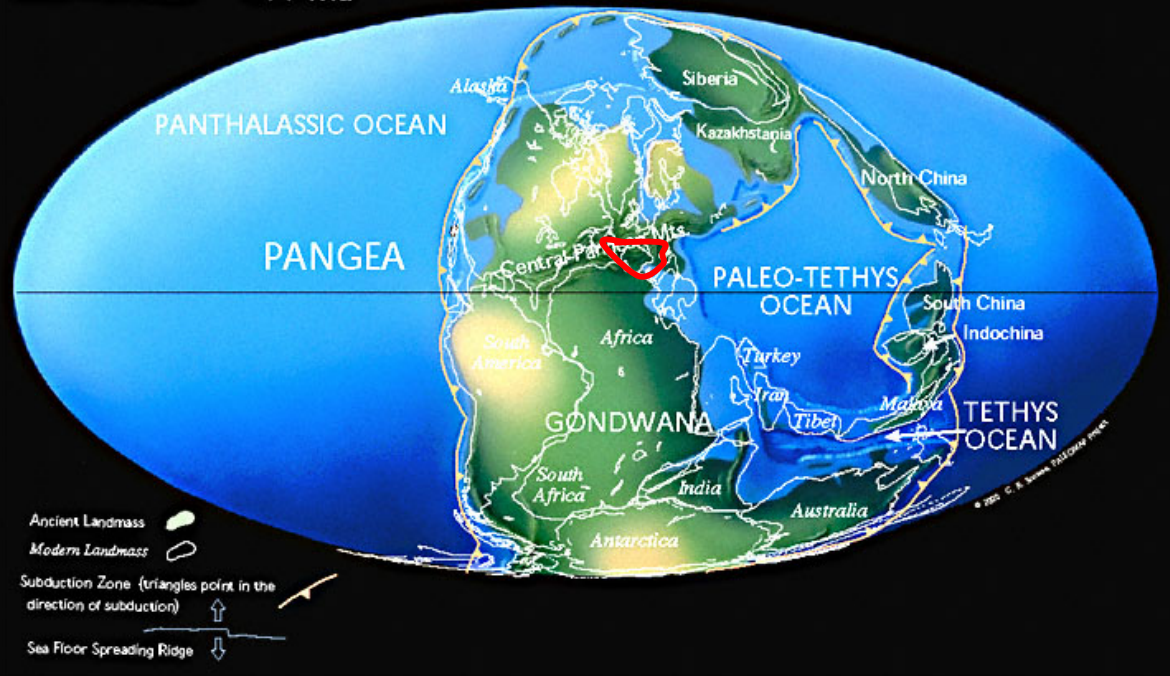
Early Carboniferous 356 Ma

Late Carboniferous 306 Ma

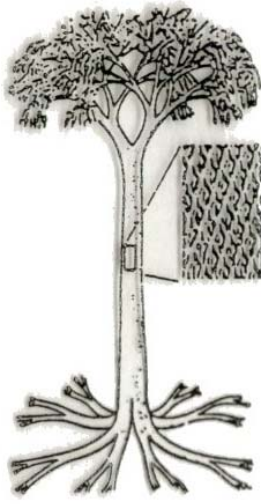
Late Permian 255 Ma

Český masív postupně přechází přes rovník a je zavrásňován do severních kontinentů

Karbon, perm

plavuně

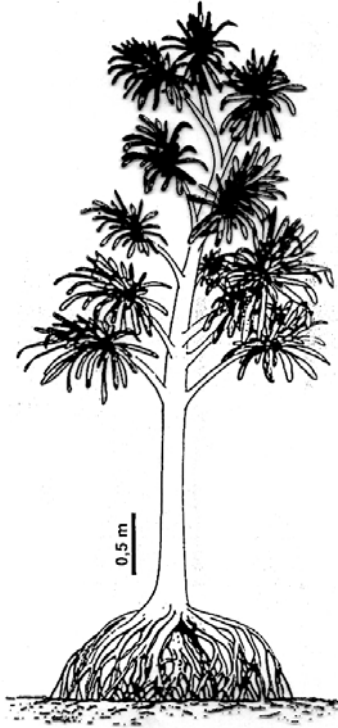
Lepidodendron

Sigillaria

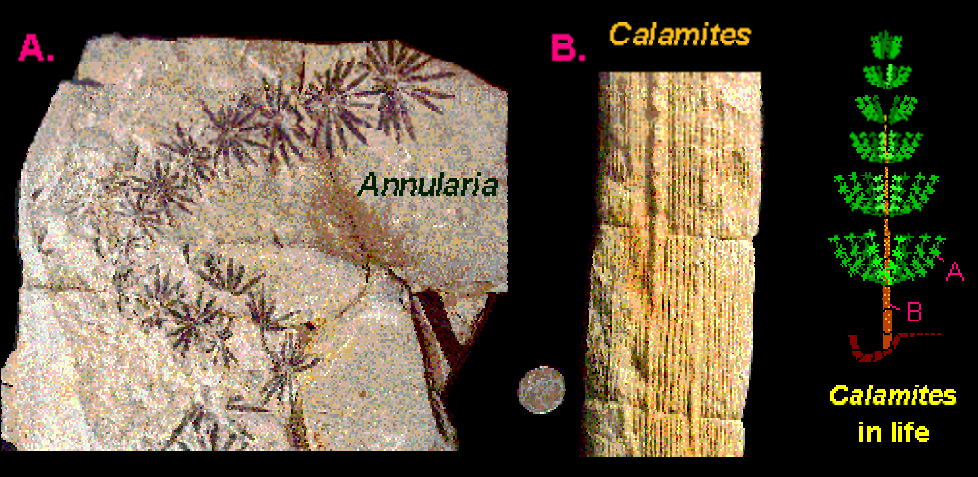

nahosemenné

Cordaites

přesličky

část kmene stromovité
přesličky *Calamites*

Alethopteris

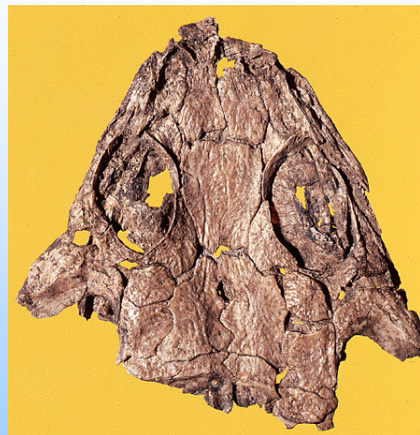
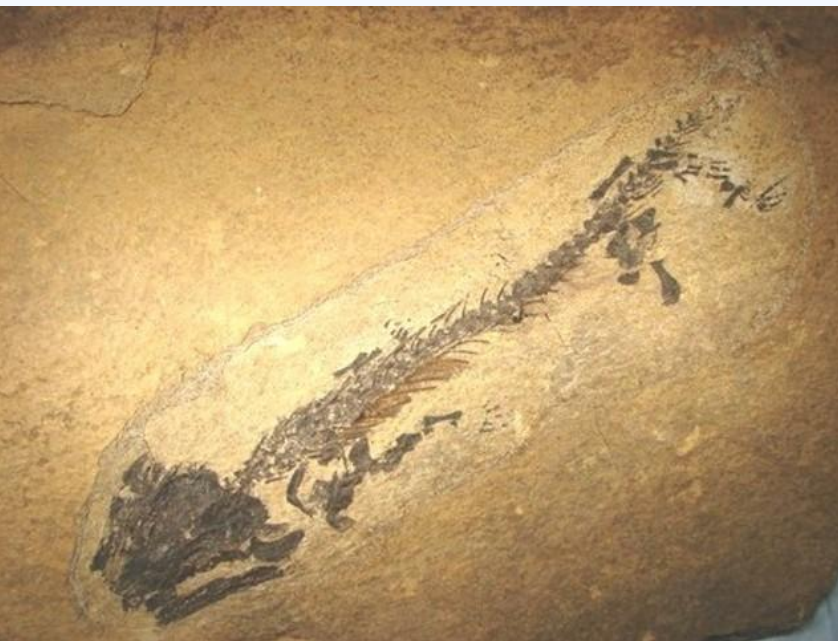
kapradiny

Psaronius

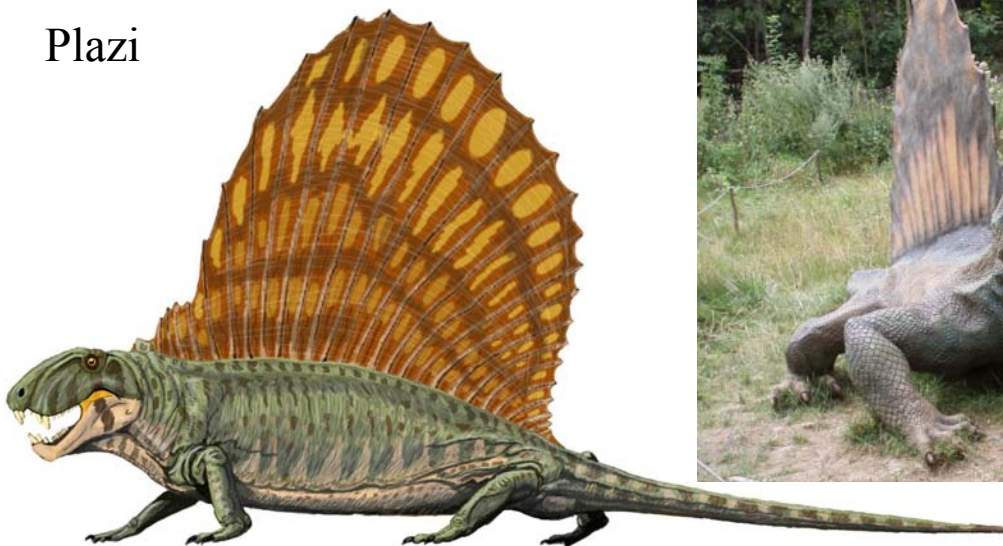
Úbytek trilobitů, konodontů, amonoidních hlavonožců

Obojživelníci – Krytolebci

Discosauriscus

Plazi

Dimetrodon grandis

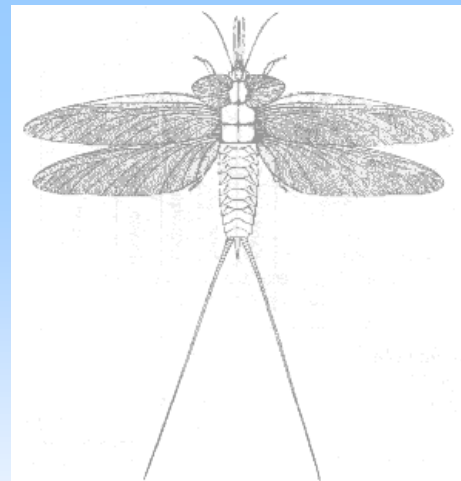

Abb. 837: *Stenodictya* sp. (Palaeodictyoptera). Mittleres Oberkarbon. Rekonstruktion. Körperlänge ca. 80 mm. Nach Kukulova (1970).

Expanze hmyzu
praváčky až 75 cm rozpětí

Variscidy v Evropě

Pásemné horstvo, složitá vnitřní stavba
dnes silně denudované trosky

– armorický masív, centrální francouzský masív, Iberská Meseta, Vogézy,
Schwarzwald,
Rýnské břidličné pohoří, Harz, **Český masív**, Svatokřížské hory

Podélné zóny

rhenohercynská

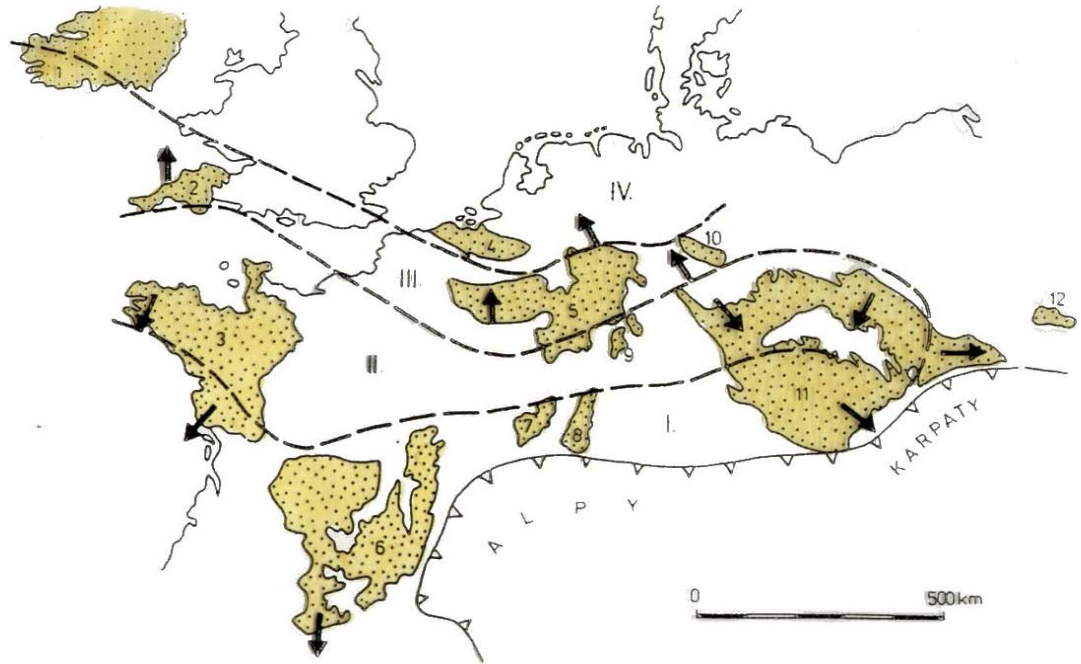
asturská f. (svrch.C)

sasko-durynská

(koncem sp.C)

moldanubická

bretonská f. (svrch.D-sp.C)

Zjednodušená schéma variscid strednej a západnej Európy (upravené podľa F. PATOČKU, 1980, s použitím dát M. G. RUTTENA, 1969, C. F. BURRETTA a J. GRIFFITHSA, 1977 a W. KREBSA, 1975).

I moldanubická zóna a jej ekvivalenty, II sasko-durynská zóna a jej ekvivalenty, III rhenohercynská zóna a jej ekvivalenty, IV subvariská zóna a predpolie variského orogénu. Na povrch vystupujúce časti variscid (vybodkované): 1 južné Írsko, 2 Cornwall, 3 armorický masív, 4 brabantský masív, 5 Ardeny a Porýnska bridličnatá vrchovina, 6 Massif Central, 7 Vogézy, 8 Schwarzwald, 9 Odenwald a Spessart, 10 Harz, 11 český masív, 12 Svatokřížské hory. Šípky znázorňujú prevládajúcu vergenciu vrás

Svrchní karbon – platformní vývoj
– po ukončení variského vrásnění

klastické sedimenty **spodního karbonu (kulm** – flyšový vývoj – střídání drob slepenců a břidlic) – Dražanská vrchovina, Nízký Jeseník

svrchní karbon - uhelná sedimentace – černouhelné pánve (Kladensko -rakovnická, podkrkonošská, Ostravská, Rosicko- oslavanská – limnický vývoj hornoslezská – paralický vývoj – střídavý režim mořský a sladkovodní),

perm aridní klima – červené sedimenty (boskovická brázda, blanická brázda)

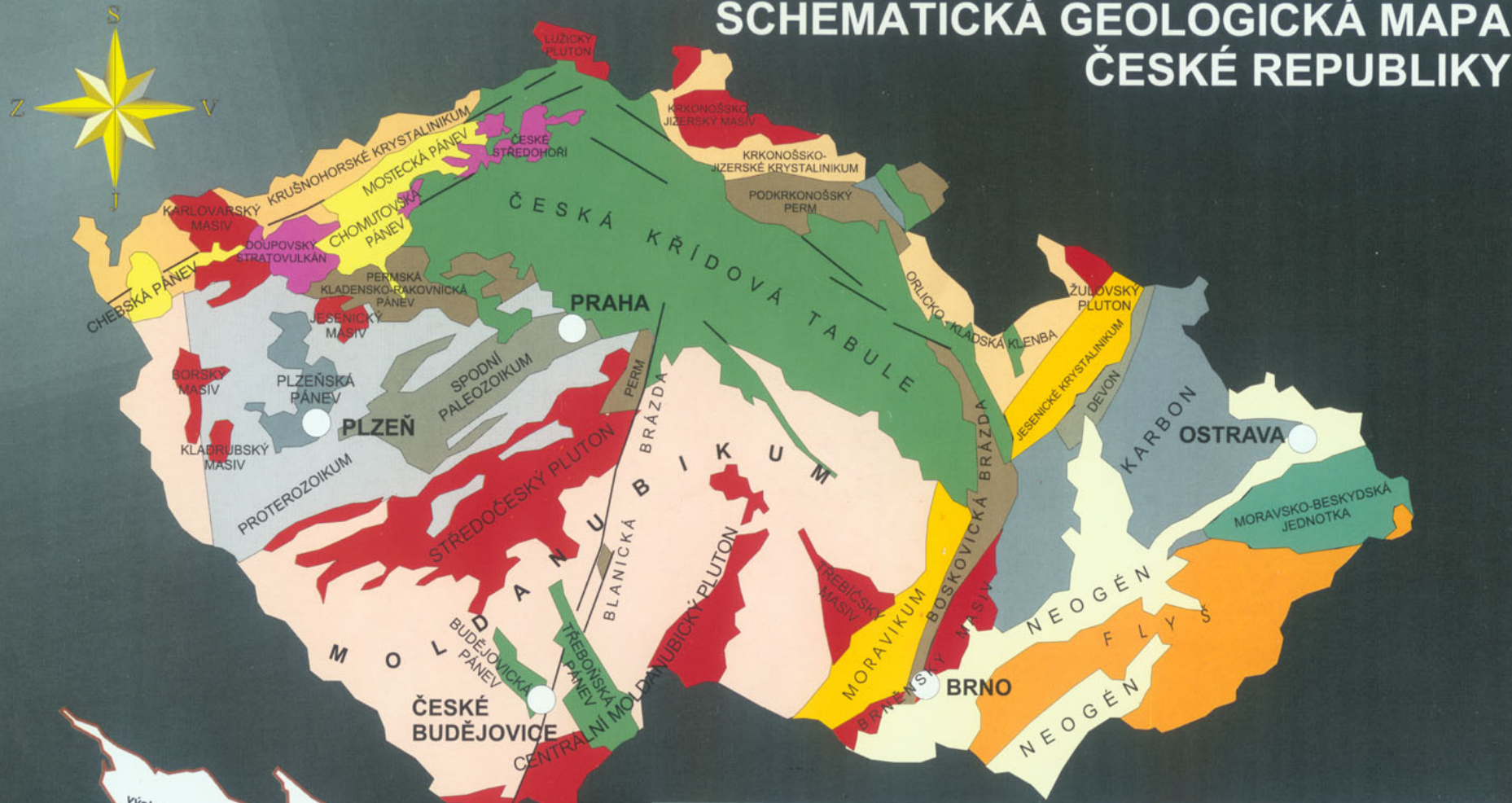

Černouhelná sloj vystupující na povrch - Ostravsko

Rokytnské slepence – boskovická brázda

SCHEMATICKÁ GEOLOGICKÁ MAPA ČESKÉ REPUBLIKY

	NEOGENNÍ SLADKOVODNÍ SEDIMENTY		VARISKÉ MAGMATITY
	NEOGENNÍ MOŘSKÉ SEDIMENTY		SPODNOPALEOZOICKÉ SED. METAMORFOVANÉ HORNINY:
	PALEOGENNÍ SEDIMENTY		BOHEMIKA
	TŘETIHORNÍ VULKANITY		LUGIKA
	KŘÍDOVÉ SEDIMENTY		MORAVOSILESIKA
	KŘÍDOVÉ SEDIMENTY KARPAT		SAXOTHURINGIKA
	PERMSKÉ SEDIMENTY		MOLDANUBIKA
	KARBONSKÉ SEDIMENTY		